

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Merja Lehtinen ja Taina Lahikainen

KESKI-SUOMEN MAASEUTUGAALA 2012

Opinnäytetyö
Marraskuu 2013

Nimiö

Abstract

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Maaseudun kehittäminen ja sen ohjaaminen	7
2.1 Keskeiset käsitteet	7
2.2 Suomen maaseudun kehittämisstrategiset tavoitteet	9
2.3 Manner Suomen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2007–2013	9
2.3.1 Toimintalinja 1	9
2.3.2 Toimintalinja 2	10
2.3.3 Toimintalinja 3	10
2.3.4 Toimintalinja 4	11
2.4 Aluekehittäminen osa valtakunnallista ohjelmavalmistelua	11
2.5 Maaseutuverkosto	12
3 Opinnäytetyön tavoitteet ja aiheen rajaus	13
3.1 Lähtökohdat ja tarve	13
3.2 Tavoitteet ja aiheen rajaus	13
3.3 Tutkimustehtävät	13
4 Aineistot ja menetelmät	14
4.1 Aiemmat gaalatilaisuudet	14
4.2 Vuoden 2012 järjestelymuistiot	15
4.3 Kysely	15
5 Maaseutugaalan tavoitteet ja tarkoitus	16
5.1 Maaseutugaalan tavoitteet	16
5.1.1 Toimintalinja 1:n mukaiset tavoitteet	17
Rakennetuet	17
5.1.2 Toimintalinja 2:n mukaiset tavoitteet sekä ympäristön- ja maisemanhoito	18
5.1.3 Toimintalinja 3:n mukaiset tavoitteet	18
5.1.3.1 Maaseudun pitäminen asuttuna	18
5.1.3.2 Kylien kehittäminen	19
5.1.3.3 Ruokakulttuurin edistäminen	19
5.1.3.4 Maaseudun pienyritystoiminta	21
5.1.4 Toimintalinja 4:n mukaiset tavoitteet	21
5.1.4.1 Verkostoituminen	21
5.1.4.2 Leader -hankkeet	22
5.2 Maaseutugaalan tarkoitus	22
5.2.1 Yhteisöllisyys	22
5.2.2 Verkostoituminen ja sidosryhmäyhteistyö	23
5.2.3 Hyvien käytäntöjen esille tuominen	23
5.2.4 Maaseudun tunnettuuden lisääminen	23
6 Gaalan toimintasuunnitelma	25
6.1 Yhteistyötahot	25
6.2 Organisointi	28
6.3 Rahoitus	29
6.4 Ilmoittautuminen	30
6.5 Oheispalvelut	30

6.6 Tiedotus.....	31
6.6.1 Markkinointi	31
6.6.2 Videointi.....	32
6.6.3 Materiaalit ja tuotteet	32
6.7 Juhlapaikka.....	33
6.8 Somistus, plaseeraus	34
6.9 Illallinen.....	36
6.10 Ohjelma	36
6.11 Palkittavat	37
7 Palautekyselyn tulokset ja niiden tulkinta	43
7.1 Gaalan markkinointi ja tilaisuuden onnistuminen.....	43
7.2 Gaalan vaikutukset maaseudun kehittämiseen	46
7.3 Vastaajien muita havaintoja.....	47
8 Päätäntä	49
8.1 Tavoitteiden saavuttaminen ja palautteen analysointi	49
8.1.1 Henkilömäärätavoite	49
8.1.2 Yhteisöllisyys, verkostoituminen ja sidosryhmäyhteistyö	49
8.1.3 Hyvien käytäntöjen esille tuominen.....	50
8.1.4 Maaseudun tunnettavuuden lisääminen	50
8.1.5 Hyväksi havaitut ja todetut järjestelyt Maaseutugaalan toteutuksessa	51
8.2 Toimenpidesuositukset.....	52
8.3 Maaseutugaalan vaikuttavuus	54
9 Oppimistyön tavoitteiden saavuttaminen	56
9.1 Ammatillisen osaamisen kehittäminen.....	56
Lähteet.....	58

Liitteet

Liite 1	Tehtävien jako
Liite 2	Budjetti
Liite 3	Tiedote
Liite 4	Mainos
Liite 5	Gaala Menu
Liite 6	Ohjelman aikataulutus
Liite 7	Juontajan käsiohjelma
Liite 8	Kunniakirja
Liite 9	Mediaseuranta

**OPINNÄYTETYÖ
MARRASKUU 2013
Maaseutuelinkeinojen
koulutusohjelma**

Sirkkalankatu 12 A 2
80100 JOENSUU
Puh. (013) 260 6900

Tekijät

Taina Lahikainen, Merja Lehtinen

Nimeke

Keski-Suomen Maaseutugaala 2012

Toimeksiantaja

Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen Maakunnan yhteistyöryhmän
maaseutujaosto

Tiivistelmä

Opinnäytetyönä järjestettiin Keski-Suomen Maaseutugaala vuonna 2012. Iltajuhla järjestettiin maaseudun asukkaille, yrittäjille, maataloustuottajille, sidosryhmille sekä muille maaseudun tulevaisuudesta kiinnostuneille ihmisille. Opinnäytetyön toimeksiantajana oli Keski-Suomen Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus sekä Keski-Suomen Maaseutuyrittäjäraati.

Maakunnallisessa gaalajuhlassa esiteltiin paikallisia Manner-Suomen maaseutuohjelman tuloksia ja saavutuksia. Juhla järjestettiin yhteistyössä kaikkien maaseudun kehittämistyötä tekevien yhteistyökumppaneiden kanssa. Gaala sai positiivista julkisuutta maakuntalehdissä sekä Youtubessa esitettävänä videoina.

Opinnäytetyö sisältää gaalajärjestelyjä esittelevän toimintasuunnitelman sekä gaalapalautteen. Suunnitelmassa kerrotaan mitä on otettava huomioon gaalajärjestelyissä. Gaalapalautteesta selvisi, että Maaseutugaala on hyvä työväline maaseutuohjelman toteuttamiseen, tulosten julkaisemiseen sekä tunnetuksi tekemiseen.

Kieli
suomi

Sivuja 58
Liitteet 9
Liitesivumäärä 14

Asiasanat

maaseutu, iltajuhla, kehittäminen, kehitysohjelmat, yhteisöllisyys, verkostoituminen

THESIS
Autumn 2013
Degree Programme in
Rural Industries
Sirkkalantie 12 A 2
FI 80100 JOENSUU
Tel. 358-013-260 6900

Authors

Taina Lahikainen, Merja Lehtinen

Title

The Rural Area Gala 2012 in the Central of Finland

Commissioned by the Central Finland Centre for Rural Development, Transport and Environment and Central Finland's rural enterprises group

Abstract

The purpose of this thesis was to organize a local Rural Gala 2012 in Central Finland. The Gala was organized for rural residents, farmers, rural enterprises and their organizations, and ultimately for everyone interested in the future of the Finnish countryside. The Finland's Centre for Economic Development, Transport and the Environment and Central Finland's rural enterprises group were assigned to this work.

In the Rural Gala the local results and achievements were presented as part of the rural Development Program for Mainland Finland 2007-2013. The Gala was held in co-operation with all the partners who are working with rural development. The Gala got positive publicity in regional newspapers and through in the Youtube.

The thesis consists of the plan of operation in the Gala arrangement and the feedback of the Gala. In this operating plan are presented in the most important tasks which need to be paid attention to in the Gala. The feedback shows that the Gala is excellent happening to run, to publish the results and to get more information of rural Development Program for Mainland Finland.

Language
Finnish

Pages 58
Appendices 9
Pages of Appendices 14

Keywords

Rural Gala, The Rural Development Program, sense of community, network

1 Johdanto

Opinnäytetyömme aiheena on järjestää Keski-Suomen Maaseutugaala vuonna 2012. Maaseutugaala järjestettiin maaseudun asukkaille, yrittäjille, perusmaatalouden harjoittajille, sidosryhmille ja muille asiasta kiinnostuneille marraskuussa 2012. Gaalan tavoitteena on yhdistää ja verkostoida maaseudulla toimivat tahot tekemään yhteistyötä. Suurempana ryhmänä toimiminen tuo näkyvyyttä ja tunnettuutta sekä antaa enemmän painoarvoa yhteiselle sanomalle. Yhteisöllisyyden merkitys kasvaa väkimäärän vähetessä maaseudulta, sillä maaseudun kehittäminen on kaikkien yhteinen etu.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa, onko maaseutugaalalla vaikuttavuutta maaseudun kehittämiseen ja yhteisöllisyyteen. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Keski-Suomen Maakunnan yhteistyöryhmän maaseutujaosto edustajanaan maaseutuyksikön päällikkö Ulla Mehto-Hämäläinen.

Meillä on pitkä työkokemus maaseudun tuki- ja valvontatehtävissä ja haluamme laajentaa omaa osaamista maaseudun kehittämisen puolelle. Sekä maaseudun että maatalouden kehittäjien asiakaskunta on yhteinen. Kaikkien maaseutua kehittävien tavoite on yhteinen, maaseutu halutaan säilyttää viihtyisänä paikkana asua ja tehdä työtä.

Opinnäytetyön ohjaavina opettajina toimivat lehtori Anne Poutiainen ja lehtori Juha Suomalainen.

2 Maaseudun kehittäminen ja sen ohjaaminen

Suomen maaseudun kehittämisstrategia suuntaa Suomen maaseudun kehittämistä ohjelmakaudella 2007–2013. Strategian painopistealueita ovat maa- ja metsätalouden harjoittaminen taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä sekä eettisesti hyväksyttävällä tavalla, maaseudun yritystoiminnan kehittäminen sekä paikallisen omaehtoisen toiminnan vahvistaminen. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma pitää sisällään strategisia tavoitteita. Strategiset tavoitteet ovat kullekin toimintalinjalle omansa ja niiden avulla edistetään ohjelmaa. Kehittämisstrategian ovat laatineet maaseudun kehittämisen strategiaryhmä, johon kuuluvat edustajat eri ministeriöistä, maatalouden etujärjestöistä, tutkimuslaitoksista, alueellisten toimijoiden sekä paikallisten toimintaryhmien edustajia. (MMM 2007, 48.)

2.1 Keskeiset käsitteet

Gaala on ohjelmallinen iltajuhla, jossa osallistujilta toivotaan juhlavaa pukeutumista.

Globalisaatio on muuttumista tai kehittymistä maailmanlaajuiseksi, ylikansalliseksi markkina-alueeksi (Kotimaisten kielten keskus 2012, 189).

ELY-keskus eli Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa valtionhallinnon alueellisia toimeenpano- ja kehittämistehtäviä (Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 2009, 1).

Innovaatio on uusi keksintö, uutuus, uudennus, teollinen tai tekninen keksintö (Kotimaisten kielten keskus 2012, 347).

Kehittämisohjelma on asiakirja, jossa määritellään tietyllä ajanjaksolla suunnitellut kehittämistoimenpiteet tavoitteittain.

Leader on toimintatapa, jonka ydin on paikallinen ja asukkaiden oma aktiivinen toiminta maaseudun kehittämiseksi.

Maaseutu on rauhallista aluetta, jossa on vähemmän taloja ja ihmisiä kuin kaupungissa. Maaseudulla on peltoja, metsiä ja maalaistaloja ja kyliä (Saarikalle & Vilkuna 2010, 143).

Maaseutuverkostoon kootaan ohjelman maaseudun kehittämissuunnitelman kannalta keskeiset toimijat sekä hallinnosta että kansalaistoimijoista. Jokaisen Euroopan unionin jäsenmaan on asetuksen mukaan perustettava kansallinen maaseutuverkosto. Maaseutuverkoston toiminnasta säädetään Euroopan unionin neuvoston maaseudun kehittämissuunnitelmalla. Asetus määrittelee maaseutuverkoston tavoitteet ja tehtävät. Artiklan 68 mukaan kukin jäsenmaa itse päättää maaseutuverkoston toiminnan organisointitavasta. Maaseutuverkoston toiminnasta säädetään kansallisesti maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnointilaililla ja sen nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella. (MMM 2007, 194.)

Natura 2000verkosto on Euroopan unionin hanke, jonka tavoite on tukea luonnon monimuotoisuutta. Hanke turvaa Euroopan Unionin luontodirektiivissä määriteltyjen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjä (VnP 1998 1).

Perinnebiotooppi tarkoittaa perinteisten elinkeino- sekä maankäyttötapojen muo-vaamia luontotyyppisiä, joilla kasvaa uhanalaisia lajeja. Niitä ovat esimerkiksi niityt, ahot ja metsälaitumet (Haaranen, Partanen & Tarvainen 2009, 11).

Strategia on perusluonteinen toimintasuunnitelma (Kotimaisten kielten keskus 2012, 148).

Toimintalinjoilla määritellään painopistealueet, joilla kehittämissuunnitelman tavoitteita toteutetaan.

2.2 Suomen maaseudun kehittämisstrategiset tavoitteet

Suomen maaseudun kehittämisstrategia tähtää elinvoimaisen ja toimivan maaseudun säilymiseen, ympäristön tilan parantamiseen ja uusiutuvien luonnonvarojen kestäväan käyttöön. Tämän saavuttamiseksi strategialla vastataan maamme pohjoisen, ilmastollisen epäedullisen ja syrjäisen sijainnin ja runsasvesistöisyyden samoin kuin alhaisen väestötiheyden luomaan pysyvään haasteeseen maaseudun elinvoiman säilymisessä ja parantamisessa. Tavoitteena on Suomen maaseudun pitäminen nykyistä vahvemmin mukana alueellisessa, kansallisessa ja kansainvälisessä kehityksessä globalisaation edetessä. (MMM 2007, 47.)

Strategian kolme painopistealuetta ovat:

- 1. Maa- ja metsätalouden harjoittaminen taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä ja sekä eettisesti hyväksyttävällä tavalla.*
- 2. Yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yrittäjien verkostoitumista suosiva ja kehittävä toiminta maaseudun elinkeinojen monipuolistamiseksi ja työllisyyden parantamiseksi.*
- 3. Paikallisen omaehtoisen toiminnan vahvistaminen maaseudun elinvoiman ja elämänlaadun lisäämiseksi.*

Kaikkia painopistealueita koskevat seuraavat periaatteet: paikallisuus, yhteistyö ja verkostoituminen sekä eri väestöryhmien tasavertaiset osallistumis- ja elinkeinomahdollisuudet; osaaminen sekä tutkimustiedon, innovaatioiden ja hyvien käytäntöjen käyttöönotto; kestävä kehitys ja erityisesti ympäristönsuojelu. (MMM 2007, 48.)

2.3 Manner Suomen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2007–2013

Painopistealueet on jaettu tavoitteiden mukaisesti seuraaviksi toimintalinjoiksi, sen mukaan mihin ne kohdennetaan.

2.3.1 Toimintalinja 1

- 1. Kehittää maatalouden päätuotantosuuntien tuottavuutta ja kilpailukykyä ja ehkäistä viljelijöiden ikärakenteen heikkenemistä perheviljelmien rakennekehitystä tukemalla. Edistää maatalouden muotojen ja toiminnan monipuolistumista.*
- 2. Parantaa maatalous- ja luonnontuotteita jalostavien pk-yritysten kilpailukykyä (liha ja lihatuotteet, maito ja meijerituotteet, vihannekset, marjat, luonnonmarjat ja sienet). Kehittää puuenergian ja muiden uusiutuvien*

bioenergiamuotojen tuotantoa ja käytäntöä. Vaikuttaa pienimuotoisen puunjalostuksen kasvuun. Lisätä innovaatioihin perustuvien uusien tuotteiden, tuotantomenetelmien ja tekniikoiden kehittämistä ja käyttöönottoa.

- 3. Kehittää maatalousyrittäjien liiketoiminnallista osaamista ja ympäristötietoisuutta sekä tietoisuutta tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja terveydestä. Parantaa metsänomistajien tietoa ja taitoja metsien hoidossa ja käytännössä sekä metsäluonnon monimuotoisuuden ylläpitämisessä. (MMM 2007, 53.)*

2.3.2 Toimintalinja 2

- 1. Ylläpitää arvokas, avoin, viljelty maatalousmaisema kuten myös luonnonniityt ja -laitumet riippumatta siitä, tuotetaanko niillä elintarvikkeita ja niiden raaka-aineita, uusiutuvaa bioenergiaa tai hoidetaanko niitä viljelemättöminä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi maksetaan luonnonhaittakorvauksia ja eräitä maatalouden ympäristötuen erityistukia (perinnebiotooppien hoito sekä luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen)*
- 2. Vähentää maataloudesta maaperään, pinta- ja pohjavesiin sekä ilmaan kohdistuvaa ympäristökuormitusta ympäristöystävällisten tuotantomenetelmien käyttöä edistämällä. Edistää maa- ja metsätalousmaalla tuotettavalla uusiutuvalla bioenergialla ja metsätalousmaalla tuotettavalla uusiutuvalla bioenergialla kasihuonekaasujen vähentämistä sekä maaperän orgaanisen aineen ja hiilivaikutuksen säilymistä.*
- 3. Säilyttää maa- ja metsätalouksympäristöjen luonnon monimuotoisuutta. Erityisesti korostuu maatalous- ja metsätalouden Natura 2000-verkoston säilyttäminen. (MMM 2007, 54.)*

2.3.3 Toimintalinja 3

- 1. Hidastaa harvaan asutun ja ydinmaaseudun väkiluvun vähenemistä sekä vaikuttaa työllisyyden paranemiseen samassa suhteessa koko maassa.*
- 2. Tukea maaseudun yritysten ja työpaikkojen määrän lisääntymistä ja elinkeinon monipuolistumista. Vahvistaa naisten ja nuorten osuutta elinkeinotoiminnassa. Edistää uusien innovaatioiden ja tuotekehityksen hyödyntämistä työtilaisuuksien luomiseksi maaseudulle. Lisätä maaseudun osaamista yrittäjyyden ja sekä tietotekniikan muun teknologian avulla.*
- 3. Tukea maaseudun vetovoimaisuutta asuin- ja vapaa-ajan ympäristönä. Vaikuttaa kylien ja muiden vastaavien asuinalueiden säilymiseen vireinä ja toimivina. (MMM 2007, 55.)*

2.3.4 Toimintalinja 4

1. *Toteuttaa alhaalta ylös- periaatteen mukaisesti paikallisista tarpeista lähtevää maaseudun strategisista ja systemaattista kehittämistä, joka tuottaa kullekin maaseutualueelle kohdennettuja työ- ja toimeentulo-mahdollisuuksien parantamiseksi. Leader-toimintatapa on koko maassa käytössä. Leader-toimintatapa käynnistetään ohjelman kaikilla toimintalinjoilla.*
2. *Koota ja aktivoita uusia ihmisiä ja toimintaryhmiä maaseudun kehittämistyöhön sekä tiedottaa kehittämismahdollisuuksista. Vahvistaa maaseudun paikallisyhteisöjä ja parantaa asukkaiden elinoloja, elämänlaatua ja elinympäristöä.*
3. *Kehittää kansalaisyhteiskunnan ja julkisen hallinnon yhteistyötä ja luoda uusia toimintatapoja. Parantaa maaseudun asukkaiden osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia.*
4. *Verkostoida ja luoda erilaisten toimijoiden välistä yhteistyötä paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Verkostojen kautta leviää uusi innovatiivisia ratkaisuja ja osaamista, jotka kasvattavat maaseudun toimijoiden kilpailukykyä. (MMM 2007, 55.)*

2.4 Aluekehittäminen osa valtakunnallista ohjelmavalmistelua

Osana Manner-Suomen maaseutuohjelman valmistelua on jokainen ELY-keskus laatinut oman aluettaan koskevan maaseudun kehittämissuunnitelman. Kehittämissuunnitelma ohjaa strategisia painotuksia ja alueilla tehtäviä valintoja, alueellisesti hyvin erilaisen maaseudun ongelmien huomioimista ja siitä johtavan kehittämistyön valmistelua. Osana Leader-toimintaryhmien valintamenettelyä paikalliset toimintaryhmät ovat laatineet omaa aluettaan koskevan paikallisen kehittämissuunnitelman. Alueelliset ja paikalliset maakunnalliset kehittämissuunnitelmat liittyvät maakunnallisiin kehittämissuunnitelmiin, jotka ovat osa Suomen aluepoliittista toimintaa. (MMM 2007, 48.)

2.5 Maaseutuverkosto

Maaseutuverkosto on jokaisessa EU:n jäsenvaltiossa. Maaseutuverkoston toimintaa säädellään Euroopan unionin neuvoston maaseudun kehittämisasetuksella. Asetus sisältää verkoston tavoitteet ja tehtävät. Kansallisesti maaseutuverkoston toimintaa ohjataan hallinnointilailla sekä valtioneuvoston asetuksella. Maaseutuverkoston perustaminen ja toiminta rahoitetaan Manner-Suomen kehittämissuunnitelman teknisestä avusta. Teknistä apua on varattu ohjelmakaudella 2007–2013 yhteensä 13 miljoonaa euroa. (MMM 2007, 195.)

Maaseutuverkoston tehtävät jaotellaan kolmeen tehtäväkenttään: Tiedottaminen, koulutus ja kansainvälistyminen. Etusija viestinnän suunnassa on verkoston osallistujat sekä tiedottamisen kohdentaminen suurelle yleisölle. Tiedottamisessa keskitytään kertomaan ohjelman mahdollisuuksista, tuloksista, aikaansaannoksista ja vaikutuksista hankkeiden, hyvien käytäntöjen ja tapahtumien kautta. Yksi maaseutuverkostoyksikön keskeisimmistä tehtävistä on järjestää yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa koulutuksia. Koulutukset liittyvät maa- ja metsätalouden parantamiseen, ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen, maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistamiseen sekä Leader-toimintaan. (MMM 2007, 195.)

Maaseutuverkosto edistää kansainvälistä yhteistyötä, tiedon ja hyvien käytäntöjen jakamista sekä kansainvälisiä koulutuksia ja tapaamisia. Se auttaa kansainvälisten yhteistyökumppaneiden hankinnassa sekä välittää tietoa Suomen ja muiden EU-maiden välillä. Tässä kv-työssä hyödynnetään muiden jäsenmaiden maaseutuverkostoyksiköjä, Contact Pointia ja Euroopan maaseutuuyksikköä. (MMM 2007, 194.)

3 Opinnäytetyön tavoitteet ja aiheen rajaus

3.1 Lähtökohdat ja tarve

Maaseudun kehittämiseksi on järjestetty joka toinen vuosi valtakunnallinen maaseutugaala, jossa on palkittu EU-rahoituksen avulla maaseudulla toteutettuja hyviä käytäntöjä. Vastaava maakunnallinen tilaisuus on järjestetty kahtena edellisenä vuotena, ja sen jatkuminen on koettu tarpeelliseksi. Tilaisuuden järjestäminen vaatii organisointia ja kehittämistä ja sen avuksi opinnäytetyönä laaditaan kirjallinen toimintasuunnitelma.

3.2 Tavoitteet ja aiheen rajaus

Opinnäytetyössä suunniteltiin ja toteutettiin tilaisuus, josta laadittiin kirjallinen raportti. Eri osa-alueiden suunnittelu- ja toteutusvaiheet kirjattiin ja valinnat perusteltiin raporttiin. Raportin perusteella saatiin luotua toimintasuunnitelma vastaavanlaisen tapahtuman järjestämiseen. Opinnäytetyössä tarkasteltiin, kuinka osallistujat kokevat maaseutugaalan vaikuttavuuden maaseudun kehittämiseen.

3.3 Tutkimustehtävät

Opinnäytetyössä selvitettiin maaseutugaalan vaikuttavuutta maaseudun kehittämiseen sekä miten tapahtumaa voidaan kehittää ja parantaa. Miten maaseutugaala vastaa maaseudun kehittämisohjelmaa tavoitteisiin ja sen toimintalinjojen aihealueisiin?

4 Aineistot ja menetelmät

4.1 Aiemmat gaalatilaisuudet

Aiemmin gaalaa on vietetty Jyväskylässä, Tanssisali Lutakossa 2010, Äänekoskella Kartano Kievarissa 2011, vuoden 2012 gaala pidettiin Jämsän HimosAreenalla. Vuoden 2013 gaalaa juhlitaan Karstulassa Wanhoissa Wehkeissä , joka palkittiin vuoden 2012 Gaalassa.

Vuosittain tilaisuuden teemat ja painopisteet ovat vaihdelleet. Ensimmäisessä gaalassa, Jyväskylässä vuonna 2010 palkittiin hankkeita ja yrityksiä, jotka ovat tehneet merkittäviä ympäristötekoja. Tilaisuudessa oli osallistujia noin 120 henkeä. Ennen juhlaillallista vierailta oli mahdollisuus tutustua Maaseutuohjelmasta rahoitettuihin kehittämishankkeisiin. Juhlan aikana käytiin ympäristöpaneeli, jonka aiheena olivat luonnon monimuotoisuuden ja maalaismaiseman ylläpitäminen ja kotimaisen ruokatuotannon jatkuminen. Paneelin jäsenet oli koottu eri organisaatioiden edustajista.

Keski-Suomen toista maaseutugaalaa juhlittiin Kartano Kievarissa Äänekoskella 4.11.2011. Gaala kokosi juhlimaan 150 maaseutuyrittäjää, maaseudun kehittäjää ja vaikuttajaa temalla ”Nuoret aikuiset ja maaseudun elämänlaatu”. Teemaan liittyen maakunnan yhteistyöryhmän maaseutujaosto palkitsi gaalassa hankkeita ja yrityksiä. Keski-Suomen Kylät ry:n valitsema Vuoden kylä-valinta julkistettiin tilaisuudessa.

Keski-Suomen kolmatta Maaseutugaalaa juhlittiin 2.11.2012 Jämsän HimosAreenalla. Gaala kokosi paikalle 250 maaseudun ystävää; maaseutuyrittäjiä, sidosryhmiä ja tukijoita. Osallistujia oli aina Muurasjärveltä – Kuhmoisiin.

4.2. Vuoden 2012 järjestelymuistiot

Raportoinnin pohjana käytetään vuoden 2012 palavereista tehtyjä järjestelymuistioita ja asiakirjoja. Tapahtuman toteutuksen onnistumista ja kehittämistoimenpiteitä arvioidaan saadun kyselyn perusteella.

4.3 Kysely

Seurannan tutkimusmenetelmänä käytettiin kyselyä, joka toteutettiin kyselytutkimuksena verkkolomakkeella. Kyselyn linkki laitettiin sähköpostitse kaikille tapahtumaan osallistuneille, vieraille, tapahtuman järjestäjille ja yhteistyötahoille. Kyselyssä pyydettiin arvioimaan tapahtumajärjestelyitä sekä gaalan vaikutuksia maaseudun kehittämiseen.

Kyselyssä esitettiin seuraavat kysymykset:

1. Osallistuitko ensimmäistä kertaa Gaalaan?
2. Mistä sait tiedon Gaalasta?
3. Millaista tarjoiltava ruoka oli?
4. Mielipiteesi juhlapaikasta?
5. Miten Gaalan järjestelyt onnistuivat?
6. Miten arvioit tilaisuuden vaikuttavan maaseudun kehittämiseen ja verkostoitumiseen?
7. Haluaisitko osallistua seuraavaan Gaalaan?
8. Muita kommentteja Gaalasta.

5 Maaseutugaalan tavoitteet ja tarkoitus

5.1 Maaseutugaalan tavoitteet

Keski-Suomen Maaseutugaalan tavoitteet ovat osa Suomen maaseudun kehittämisstrategiaa, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa, Keski-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmia sekä Keski-Suomen Leader -toimintaryhmien kehittämissuunnitelmaa. Gaalan toimijat ovat keskisuomalaisia maaseudun parissa työskenteleviä ihmisiä ja sidosryhmiä. Gaalan tavoitteet on laadittu soveltavin osin maaseutuohjelman ja toimintalinjojen tavoitteiden mukaan. Maaseutugaala on myös osittain rahoitettu Manner-Suomen maaseudun kehittämisvaroista.

Toimeksiantaja, Keski-Suomen ELY-keskuksen maaseutuyksikkö toimii maaseudun kehittämisen keskeisenä rahoittajana. Maaseudun kehittämiseen käytetään rahaa vuosittain Keski-Suomessa lähes 10 miljoonaa euroa, ja se jaetaan rakennetukina, kuten investointi- ja aloitustuet, yritys-, hanke-, ympäristön hoidon erityistuet. (Mehto-Hämäläinen 2012).

Vuosi 2012 oli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viimeistä edellinen vuosi ja rahoitusta halutaan markkinoida hyville hankkeille. Rahoituskehystä on vielä runsaasti käytettävissä, joten Maaseutugaalan avulla pyritään edistämään kehittämisrahojen hakua. Samalla innostetaan alueen toimijoita tekemään yhteistyötä ja verkostoitumaan.

Keski-Suomen Maaseutugaalassa esitellään keskisuomalaisia hankkeita, yrityksiä ja paikkakunnan parhaita käytäntöjä. Yhteistyössä kaikkien toimijoiden kesken järjestetään kaikille maaseudun ystäville lämminhenkinen juhla. Juhlassa palkitaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitettuja hankkeita. Gaalassa palkitaan vuoden hanke, kehittynyt maatilayritys, monipuolinen maaseutuyritys ja merkittävä ympäristöteko sekä valitaan Keski-Suomen vuoden kylä.

5.1.1 Toimintalinja 1:n mukaiset tavoitteet

Rakennetuet

EU-kautena rakennetuilla on edistetty perheviljelmäpohjaista maataloustuotantoa. Maatalouden aloitustuet ovat antaneet nuorille viljelijöille mahdollisuuden jatkaa tilanpitoa. Investointitukien avulla on kehitetty ja kasvatettu tilakokoa muuttuvassa toimintaympäristössä. Investointituet ovat antaneet mahdollisuuden kasvattaa ja tehostaa tuotantoa, että kotimainen maataloustuotanto on pysynyt kilpailukykyisenä EU-maatalousmaiden joukossa.

Perheviljelmäpohjaisen maatalouden arvostaminen ja palkitseminen on koettu tärkeäksi kaikkien sidosryhmien taholta. Perheviljelmät ovat keskisuomalaisessa mitakaavassa edelleen yksi tärkeimmistä maaseudun peruspilareista. Keski-Suomen peltoalat ovat pieniä. Peltojen keskipinta-ala jää alle maan keskiarvon. Keskisuomalaisella tilalla on metsämaata suhteessa enemmän mitä keskiverto maatilalla Suomessa (Tike 2012, 47).

Tämänkaltainen tilarakenne on perheviljelmille sopiva. Perheviljelmät taas ovat elävän maaseudun ja kehittyvien kyläyhteisöjen tukeva perusta. Maanviljelijät perheineen hoitavat maaseutumaisemaa, huolehtivat tiestöistä, osallistuvat vanhusten sekä lasten hoitoon sekä osallistuvat aktiivisesti kylätoimintaan. Tämä on kokonaisviihtyvyyden kannalta hyvin tärkeää. Näin saadaan myös osa-aikaiset asukkaat viihtymään maaseudulla.

Perheviljelmäpohjaista maataloutta kehittämällä luodaan tuotannolliset ja taloudelliset puitteet kannattavalle toiminnalle. Maltillisesti ja omien voimavarojen mukaan laajennettu toiminta, ottaen huomioon keskisuomalaiset olosuhteet antavat siihen mahdollisuuden. Ammatillinen osaaminen ja sen kehittäminen luovat edellytykset erikoistumiselle

5.1.2 Toimintalinja 2:n mukaiset tavoitteet sekä ympäristön- ja maisemanhoito

Kuluvalla ohjelmakaudella on maakunnassa toiminut useita ympäristöhankkeita, jotka ovat auttaneet viljelijöitä löytämään ympäristöinvestointikohteet ja opastaneet yrittäjiä tekemään suunnitelmat ja investointitukihakemukset ELY-keskukseen. Nämä ympäristöhankkeet esittelivät toimintaansa hanketorilla juhluvieraille.

Gaalassa on tavoitteena ottaa keskisuomalainen ympäristönäkökulma huomioon ja ihailta maaseutumaisemaa sekä videoiden, esitteiden ja kuvatelineiden kautta. Hankkeiden tuottamat painomateriaalit ja videot ovat tuoneet ympäristöä kunnioittavan maaseudun myös myönteisesti kaupunkeihin.

5.1.3 Toimintalinja 3:n mukaiset tavoitteet

5.1.3.1 Maaseudun pitäminen asuttuna

Maalta kaupunkiin muuttaminen, kylien autioituminen sekä maaseutuväestön vanheneminen ovat maaseudun ongelmia. Maaltamuuttoa vastaan taistellaan kaikilla maaseutualueilla, jotta saataisiin muuttovirta kaupunkeihin pysähtymään tai edes hidastumaan. Gaalajuhlassa tuotiin esille näkökulma elävämmästä ja elinkelpoisemmasta maaseudusta. Tapahtuman tarkoituksena oli viestittää aktiivisesta kylätoiminnasta ja yrittäjyydestä maaseudulla. Hanketorilla kerrottiin mahdollisuuksista, miten maaseutu asuinympäristönä, työpaikkana ja kyläyhteisönä voi tarjota vetovoimaisen vaihtoehdon maalle muuttajalle. Samalla esiteltiin onnistumisia hyvin pärjäävistä maaseutuyrittäjistä ja pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

5.1.3.2 Kylien kehittäminen

Kylien kunnostus ja kehittäminen toteutuessaan vaikuttaa positiivisesti koko kylän toimintaan ja viihtyvyyteen. Viihtyisä ja vireä ympäristö luo puitteet aktiiviselle kylätoiminnalle. Kylätoiminta tuo kyläyhteisöä ja kylien toimintaa lähemmäksi ihmistä. Kyläyhteisöön kuuluu aktiiviset maatalous- sekä maaseutuyrittäjät. Kylien elinvoimaisuus ja hoidettu ympäristö tuo asukkaita takaisin maaseudulle. Gaalan yksi tavoite on aktivoida kylien toimintaa.

5.1.3.3 Ruokakulttuurin edistäminen

Keski-Suomessa on rikas paikallinen ruokakulttuuri, joka on vahvistunut viime vuosien aikana. Ruoan arvostusta ovat lisänneet ja edistäneet sekä alueelliset ruokahankkeet että pienyritysten kehittämistoiminta.

Keskisuomalaiset pienyritykset ovat käyttäneet osittain tämän lähi- ja luomuruoka-trendin hyväkseen. Markkinointityötä on tehtävä paljon tämän ruokakulttuurin tuomisessa julkisuuteen sekä sen saattamisessa kuluttajan tietoon. Lähi- ja luomuruoan tuottaminen ja markkinointi on seuraavan ohjelmakauden suuria haasteita. Tällä hetkellä lähi- ja luomuruoan kysyntä on hyvä. Tuotteiden kysyntä on ensimmäistä kertaa tuotantoa korkeampaa. Tähän markkinatilanteeseen on pystyttävä vastaamaan mahdollisimman tehokkaasti. Mikäli kotimainen tuotanto ei vastaa kulutusta löytää ulkomainen luomutuote tiensä suomalaisten ruokapöytiin. Kuluttajan ostokäyttäytyminen voi muuttua nopeasti ja luomun ulkomainen tarjonta voi olla lähiruokaa houkuttelevampaa kuluttajalle, jos vastaavaa paikallisesti tuotettua ei ole tarjolla.

Koko ruokaketjun osalta tarvitaan voimakasta yhteistyötä kaikkien ketjun osakkaiden kesken. Myös Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mahdollisuudet olisi hyödynnettävä täysimääräisinä. Toimijoiden on otettava isompi rooli koko

maakunnan hyvinvoinnin puolesta. Markkinoijien ja jalostajien on tunnettava lähiruuan tuottajat sekä paikallinen tarjonta sekä päinvastoin ja pyrittävä yhteistyöhön joka hyödyttää kaikkia osapuolia.

Alkutuotannon määrää tulisi lisätä mahdollisimman tehokkaasti, että kuluttaja saisi haluamaansa ja oppisi käyttämään alueen omia tuotteita. Alkutuotannon hankkeet ja neuvonta auttavat tuottajaa kehittämään tuotantoa sekä laadullisesti että määrällisesti sekä etsimään vaihtoehtoisia markkinointikanavia tuotteille. Hyvin organisoiduilla markkinointikanavilla alkutuottaja saa raaka-aineilleen ja tuotteilleen maksimaalisen ja säännöllisen tulon.

Neuvonnan ja hankkeiden ensisijaisena tehtävänä olisi saada mukaan uusia yrittäjiä alalle sekä vahvistaa uskoa alkutuottajan omiin mahdollisuuksiin. Ruokahankkeiden rooli on tuotteiden markkinoinnissa ja jatkojalostuksessa. Koko ketju olisi saatava tekemään yhteistyötä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

Gaala toimii hyvänä esimerkkinä yhteistyöstä eri toimijoiden välillä. Yhteistyön tuloksena syntyneet juhlapöydän antimet ovat keskisuomalaisten tuottajien laadukkaita raaka-aineita ja tuotteita, joiden valmistuksesta ja esille tuonnista vastaavat maakunnan huippuosaaajat, keittiömestarit. Keittiömestareilla on mukana paikallisten oppilaitosten opiskelijoita. Opiskelijat oppivat tästä oppipoika-kisällä tapahtumasta ruoan laadukkaiden ja paikallisesti tuotettujen raaka-aineiden merkityksen sekä ruoan arvostuksen.

Osa ruokakulttuuria on ruoan arvokas esiintuominen. Pöytiin tarjoiltuna ruokailutylaisuudesta saadaan ruokaa arvostava tapahtuma. Pöytiintarjoilu on tarjoilijaopiskelijoille myös kokemuksena ainutkertainen ja haastava.

5.1.3.4 Maaseudun pienyritystoiminta

Keski-Suomen ELY-keskuksella oli käyttämättä mikro-yrityksille suunnattuja kehittämisvaroja, joiden markkinointia haluttiin edistää. Maaseutugaalassa esiteltiin ja palkittiin yrityksiä, jotka olivat saaneet ELY-keskuksen tukea yrityksensä kehittämiseen. Samalla tiedotettiin ja esiteltiin yritystoimintaa palvelevaa hanketoimintaa. Vuoden 2012 gaalassa haluttiin painottaa maaseudun pienyritystoimintaa ja niihin liittyviä hankkeita.

5.1.4 Toimintalinja 4:n mukaiset tavoitteet

5.1.4.1 Verkostoituminen

Gaalajuhlan järjestäminen laajalla toimijaryhmällä oli hyvä tapa verkostoitua ja ponnistella maaseudun kehittämisen hyväksi. Opiskelijat otettiin mukaan tapahtuman järjestelyihin, jotta he oppisivat yhteistyön merkityksen, luomaan kontakteja tulevaisuutta varten sekä oppimaan hyviä käytäntöjä. Yhteistyöverkosta voidaan hyödyntää myös muussa maaseudun kehittämistoiminnassa. Yhteistyöverkoston jäsenet tulevat tutuiksi toisilleen ja tietävät toistensa vahvuudet ja osaamisalueet. Muidenkin tapahtumien järjestäminen onnistuu luontevasti ja joustavasti.

Juhlaan oli kutsuttu eri sidosryhmien edustajia ja tapahtumana juhla antoi hyvät puitteet luoda yhteistyö- ja verkostoitumissuhteita rennossa ilmapiirissä. Tilaisuuden alussa annettiin hanketoimijoille mahdollisuus esitellä toimintaansa hanketorilla. Hanketoimijoiden kanssa oli mahdollista vaihtaa kuulumisia tilaisuuden aikana. Mukana olleiden toimijoiden oli helpompaa tutustua toisiinsa sekä luoda yhteistyötä hankkeiden välille. Toimijoiden esittely antoi mahdollisuuden juhluvieraille tutustua hanketoimijoihin ja hankkeiden antamiin mahdollisuuksiin.

5.1.4.2 Leader -hankkeet

Leader -toimintatapa on lisännyt osaamista ja verkostoitumista paikallisissa yhdistyksissä ja niiden välisessä yhteistyössä. Yhteistyön sujuvuutta on kuitenkin edelleen lisättävä ja verkottumista jatkettava ohi tavanomaisten ja ennestään tuttujen yhteistyökumppaneiden ja yhteistyötapojen. Maaseutugaalassa yhteistyötä tehdään erilaisten ryhmien kanssa. Tapahtumaan oli otettu yhteistyökumppaneita eri sektoreilta, myös oman toimialan ulkopuolelta.

5.2 Maaseutugaalan tarkoitus

5.2.1 Yhteisöllisyys

Maaseutugaalassa yhteisöllisyys toteutui gaalan monissa eri vaiheissa. Gaalavalmisteluissa yhteisöllisyys korostui eri tahojen järjestäessä juhlaa, siten että kukin toimijaryhmä vastasi omasta osuudestaan. Gaalatoimijat koostuivat ihmisistä, joilla oli yhteinen tavoite ja tehtävä. Me-henki ja yhteenkuuluvuuden tunne olivat suoraan suhteessa tulokseen. Hyvä ilmapiiri näkyi keskinäisenä luottamuksena ja tukena, aitona auttamishaluna, toisten huomioonottamisena, yhteishenkenä, avoimuutena ja joustavuutena. Jokaisella on mahdollisuus toimia yksilöllisesti, omana itsenään ja hyödyntää omia vahvuuksiaan ja ammattiosaamistaan yhteisen tavoitteen eteen. Yhteisöllisyys vahvistuu luottamuksesta ja keskinäisen vuorovaikutuksen lisääntymisestä.

Gaalajuhlassa tavoiteltiin yhteisöllisyyttä kutsumalla juhlaan samanhenkisiä ja samoja asioita arvostavia ihmisiä. Yhteisöllisyys näkyi myös siten, että kutsuttuina ovat myös eri yhteisöt ja yhdistykset ryhminä.

5.2.2 Verkostoituminen ja sidosryhmäyhteistyö

Aktiivisen verkostoitumisen ja sidosryhmäyhteistyön edellytys on ryhmien sisäinen yhteisöllisyys. Yhteisöllisyys kasvaa luottamuksesta keskinäisen vuorovaikutuksen verkostoissa. Organisaatiot koostuvat ihmisistä, joilla on yhteinen tavoite ja tehtävä. Yhteisöllisyyden kehittämisen muotoja ovat esimerkiksi tiimityöskentely, vertaisyöskentely, moniammatillinen yhteistyö eri muodoissaan, mentorointi, tavoitteellinen työnkierto ja verkostoituminen. Yhteisöllisellä oppimisella tarkoitetaan työyhteisössä asioiden yhdessä oppimista yhteisön kehittämiseksi. (Mäkisalo 2003)

Gaalassa eri maaseudun sidosryhmät tekivät yhteistyötä ja tutustuivat toistensa toimintaan ja menetelmiin. Tutustuminen eri tahojen toimintoihin antoi mahdollisuuden uusien yhteistyöryhmien muodostumiseen ja auttaa verkostoitumisessa.

5.2.3 Hyvien käytäntöjen esille tuominen

Maaseutugaalassa esiteltävien toimintojen esittely, palkittavien yritysten ja hankkeiden tulosten laaja tarjonta mahdollistavat soveltamaan hyviä käytäntöjä omassa toiminnassa. Hyvien käytäntöjen esille tuominen voi edistää uusia innovaatioita, tehostaa työmenetelmiä, tuoda tietoisuuteen ympäristöystävällisempiä toimintamenetelmiä. Gaalassa palkittavat valitaan vuosittain eri teemojen mukaisesti. Palkittavina voivat olla hankkeet, maaseutuyritykset, maatilayritykset, sekä ympäristöteko. Myös vuoden kylän palkitsemisessa nousee esiin paikallisesti toteutettuja hyviä käytäntöjä.

5.2.4 Maaseudun tunnettuuden lisääminen

Gaalan ja siellä palkittavien esitleminen julkisuudessa lisää maaseudun näkyvyyttä. Asioista puhuminen herättää julkista keskustelua ja vaikuttaa asennoitumi-

seen maaseutua kohtaan. Kun maaseutu ja siellä tapahtuvat toiminnot koetaan tärkeiksi, on kaupunkilaisten helpompi hyväksyä, että resursseja ei viedä maaseudulta pois. Arvostuksen lisääntyminen vahvistaa maaseudun identiteettiä ja tuo siten lisää elinvoimaa kylille. Positiiviset mielikuvat maaseudusta tekevät siitä helposti lähestyttävän, läheisemmän ja helpommin markkinoitavan. Markkinoinnilla tunnettavuutta saadaan tehostumaan.

5.3 Maaseutuverkosto ohjaa ja auttaa tulokseen pääsemisessä

Maaseutuverkoston tavoitteena on rakentua kaikkien maaseudun toimijoiden väliseksi yhteistyötä edistäväksi tahoiksi. Maaseutuverkosto edistää maaseudun kehittämissuunnitelman toteutumista auttamalla ja antamalla resursseja toimenpiteiden toteuttamiseen. Maaseutuverkoston ideoima valtakunnallinen maaseutugaala on yksi kehittämistoimenpide. Valtakunnallinen gaala järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2010 Helsingissä Säätytalolla, jossa oli myös keskisuomalaisia hankkeita mukana.

Keski-Suomen Maaseutugaala -idea sai alkunsa valtakunnallisesta Maaseutugaalasta. Tilaisuus on sovitettu keskisuomalaiseksi tapahtumaksi ottaen huomioon oman maakunnan olosuhteet ja kehittämistarpeet. Keski-Suomen Maaseutugaala on saanut maaseutuverkostolta sekä taloudellista että toiminnallista tukea. Paikallisesti tuotettua DVD-materiaalia julkaistaan ja tilaisuuksista kerrotaan Maaseutuverkoston sivustoilla. Yhteistyö edistää myös maaseutuverkoston omia tavoitteita.

6 Gaalan toimintasuunnitelma

6.1 Yhteistyötahot

Vuoden 2011 gaalan jälkeen pidettiin palaveri, jossa analysoitiin saatua palautetta ja käytiin läpi onnistumiset ja kehittämiskohteet. Positiivinen palaute vahvisti ajatusta tehdä tapahtumasta vuosittainen, oman maakunnan gaalajuhla valtakunnallisen tapahtuman rinnalle. Maaseudun kehittämisohjelman tavoitteista selviää, että tämän tyylinen toimintamalli edistäisi ohjelmankin tavoitteita. Ideaa tapahtuman järjestämisestä lähdettiin viemään eteenpäin ja siinä vaiheessa ajatus opinnäytetyöstä nousi esiin. Toimeksiantoan kuului koordinoita ja vastata käytännön toteutuksesta gaalajärjestelyissä sekä luoda toimintasuunnitelma seuraavia tapahtumia varten. Tapahtumaa ohjasi maakunnan yhteistyöryhmän maaseutujaosto, jonka puheenjohtajana toimii Keski-Suomen ELY-keskuksen yksikönpäällikkö Ulla Mehto-Hämäläinen.

Tilaisuutta kutsuttiin suunnittelemaan jo aiemmin mukana olleet yhteistyökumppanit, ProAgria ja MTK. He lupasivat olla mukana järjestelyissä, mutta käytännön toteutukseen heillä ei ollut mahdollisuus osallistua vähäisten resurssiansa takia. Heidän osallistumisensa keskittyi mainontaan ja markkinointiin sekä tiedon levittämiseen omilla kanavillaan.

Hankkeiden merkitys tapahtuman käytännön järjestelyissä ja myös rahoituksessa on merkittävä. Maaseudun kehittämishankkeiden määrä maakunnassa on runsas. Hankkeiden moninaisuus ja määrä tekevät sen, etteivät ihmiset, jotka eivät kuulu hankkeen varsinaiseen kohderyhmään, ole tietoisia hankkeiden olemassaolosta. Tapahtuma tarjoaa mahdollisuuden esitellä hanketoimintaa lähinnä maaseutuun, tiedottamiseen, viestintään, ruokaan sekä alkutuotantoon liittyville hankkeille. Hankkeilla on tilaisuus välittää tietoa omasta toiminnastaan ja tavoitteistaan hanketorilla.

Alkusuunnittelun jälkeen kutsuttiin mukaan eri hankkeissa toimivat ihmiset. Yhdessä hankkeiden edustajien kanssa luotiin kehys tapahtumalle. Juhlan tavoitteena oli palkita keskisuomalaisia maaseudun toimijoita. Tilaisuudella tahdottiin tarjota juhlat puitteet palkintojenjakotilaisuudelle ja tuoda esiin keskisuomalaista osaamista illan tarjoilussa. Päätettiin linjavedosta, missä laajuudessa voidaan hyödyntää valtakunnallisen tapahtuman mallia maakunnallisen tilaisuuden suunnittelussa.

Muiden yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden kartoitus on tehtävä ajoissa, koska yritykset ja yhteisöt tekevät seuraavan vuoden budjetointinsa erilaisiin tapahtumiin jo edellisen vuoden aikana. Tavoitteena on, että mahdollisuutta osallistua tilaisuuteen tarjotaan tasapuolisuuden takia vuosittain eri toimijoille ja tahoille. Tapahtuman järjestäminen eri puolilla maakuntaa tarjoaa mahdollisuuden paikallisille yrityksille ja yhteisölle osallistua tapahtumaan ja tuoda siten julki myös alueellista osaamista. Samalla voidaan markkinoida paikallista Leader -toimintaa ja sen mahdollisuuksia täysimääräisenä.

Yhteistyötahojen kanssa sovittiin selkeä työnjako käytännön toteutuksen suhteen. Jokaisella on oma vastuualue, jonka toiminnasta he vastaavat. Jokainen vastuualue vastaa omalta osaltaan tarvittavasta kilpailutuksesta, jotta tarvittavat lakien ja asetusten mukaiset velvoitteet täyttyvät (liite 1).

Kuva 1. Hanketori. (Kuva: Salla Lehtinen.)

Kuva 2. Hanketori. (Kuva: Salla Lehtinen.)

Kuva 3. Yhteistyökumppanit esittelemässä toimintaansa. (Kuva: Salla Lehtinen.)

6.2 Organisointi

Gaalan johtaminen ja organisointi on vastuutettava yhdelle taholle, ja sitä varten on palkattava koordinaattori. Koordinaattorin on tiedettävä jokaisen osa-alueen vastuut ja niiden päätoiminnot koko järjestelyiden ajan. Gaalan järjestelyissä tehtävien organisoiminen on tärkeää, koska kaikkea ei voi tehdä itse. Tehtäviä on osattava jakaa kaikille toimijoille ja ryhmän jäsenille. Tehtävät tulee jakaa niin, että tehtävät ovat toimijoiden parasta osaamisaluetta.

Koordinaattorin valinnassa on tärkeää valita henkilöt, jotka ovat aidosti kiinnostuneet Gaalan tavoitteista ja joilla on hyvät yhteistyötaidot ja sidosryhmätuntemus. Myös ryhmänjäsenten luontainen mielenkiinto ja taito on pyrittävä huomioimaan tehtävänjaossa. Johdon on seurattava, että toiminta etenee johdonmukaisesti ja että asetettuihin tavoitteisiin ja aikatauluihin päästään. Aikataulutus tehdään siten, että kaikkiin tehtäviin on riittävästi aikaa ja mahdollisiin epäonnistumisiin ehditään varautumaan ja puuttumaan.

Sisäinen viestintä on tärkeää, ja sen täytyy tavoittaa kaikki ryhmän jäsenet. Viestintätapa pitää olla kaikkien tiedossa. Mikäli toimintasuunnitelmaa muutetaan, on siitä tiedotettava välittömästi kaikille ryhmän jäsenille. Tiedottamisen tärkeys korostuu ennalta arvaamattomissa toimintasuunnitelman muutoksissa. Näin vältetään turhaa työtä, joka vie aikaa ja aiheuttaa kustannuksia. Kokoukset ovat osa viestintää. Yhteisissä palavereissa sovitaan kunkin tehtävät ja vastaavasti seurataan, mitä on saatu aikaan. Kokoukset suunnitellaan hyvin sekä niistä tehdään muistiot, jotka jaetaan osallistujille sekä poissaolijoille.

Johdon on tiedettävä ja nähtävä lopputulos mahdollisimman kirkkaana, ja näkemys on osattava siirtää ryhmälle, jotta kaikki tavoittelevat samoja asioita. Yhteisistä tavoitteista on sovittava ryhmän kesken, sillä siten tavoitteisiin on helpompaa sitoutua ja motivoitua. Johdon tehtävä on kannustaa ryhmää eteenpäin. Kaikkien ryhmän sisällä toimivien täytyy nauttia johdon luottamusta. Johdolla on taito pitää intoa yllä,

että ryhmä etenee kohti tavoitteita siten, että tekeminen on mielenkiintoista eikä aiheuta turhaa stressiä. Johdon tehtävä on seurata ja antaa palautetta juhlan valmistelun aikana. Tehtyjen havaintojen perusteella ongelmiin voidaan puuttua ja korjata suunnitelmia ja toimintatapoja. Positiivisen palautteen ja kannustuksen merkitystä ei pidä vähätellä.

6.3 Rahoitus

Rahoitus ja sen järjestäminen on haastavaa, koska rahoituslähteitä on useita. Lähtökohtana oli tarjota kohtuullisella hinnalla juhlaillallinen ohjelmiseen juhluvieraille. Tapahtumasta halutaan tehdä laadukas, joten rahoitusta on hankittava myös ulkopuolisilta rahoittajilta. Rahoituksesta kolmannes tulee ELY-keskuksen maaseudun kehittämisen edistämiseen suunnatuista varoista, yksi kolmannes budjetista katettiin yksityisellä rahoituksella (juhluvieraat, sponsorit). Loppurahoitus oli muuta julkista rahaa, joka tuli maaseutuverkostolta sekä hankkeiden ja järjestöjen kautta maksettujen kustannusten osuutta. Julkisen rahoituksen määrää on pyrittävä pienentämään ja yksityisen rahoituksen osuutta kasvattamaan, että toiminnalle saadaan jatkuvuutta.

Jatkuvuutta saadaan sitouttamalla sidosryhmiä ja paikallisen tason yrittäjiä yhteiseen toimintaan ja panostamalla yhteisen ympäristön kehittämiseen. Näin luodaan ja ylläpidetään verkostoja, jotka tuovat parempaa kannattavuutta ja näkyvyyttä maaseudulle ja siellä toimiville yrityksille ja yhteisöille.

Maaseutugaalasta laaditaan budjetti, jonka hyväksyy ohjausryhmä. Ulkopuoliset rahoittajat kartoitetaan hyvissä ajoin. Heidän kanssaan tehdään sopimus, jossa sovitaan yhteistyön muodoista. Budjetissa on otettava huomioon hanke- ja yksityisen rahoituksen osuus kokonaisbudjetista (liite 2).

Gaalaan rahoittamiseen voidaan käyttää myös ELY-keskukselle myönnettyä teknistä apua. Teknisen avun rahoitusta voidaan käyttää maaseutuohjelman tiedottamiseen. Maaseutuverkoston myöntämällä rahoituksella on kuvattu videokoste maaseutugaalasta sekä gaalassa palkittavien esittelyvideot.

6.4 Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen hoidettiin pääsääntöisesti sähköisesti Internetin välityksellä, mutta myös puhelimitse tai sähköpostitse ilmoittautuminen oli mahdollista. Ongelmaksi muodostuivat maksuliikenteen seuranta ja illalliskorttien postitus sekä siitä aiheutuneet ylimääräiset kustannukset sekä aikataulut. Jatkossa kannattaa ottaa käyttöön palvelu, jossa maksu suoritetaan sähköisesti ilmoittautumisen yhteydessä. Tällöin tiedetään ilmoittautuneiden määrä reaaliaikaisesti, jolloin voidaan seurata ostettujen lippujen määrää. Myös maksujen perimiseltä vältytään sekä maksuliikenteen päivittäiseltä aikaa vievältä seurannalta.

6.5 Oheispalvelut

Mahdollisia oheistoimintoja kannattaa ottaa huomioon jo juhlan suunnitteluvaiheessa. Keski-Suomen Kylät ry hoiti itsenäisesti linja-autokuljetuksen maakunnan pohjoisimmista osista, ja siten myös kauempana asuvilla oli mahdollisuus osallistua vaivattomasti juhlaan. Juhlapaikkana toiminut HimosAreena sekä hotelli tarjosivat majoituspaketteja sekä järjestivät suositun esiintyjän juhlan jälkeiseen illanviettoon. Juhlavierailia oli mahdollista jäädä illalliskortin hinnalla jatkamaan iltaa HimosAreenalla.

Ensisijainen tarkoitus on Maaseutugaala ohjelmineen, joten järjestelytoimikunnan ei kannata liikaa panostaa muihin lisäpalveluihin. Yhteistyökumppaneiden järjes-

tämä kohtuuhintainen kuljetus tuo paikalle väkeä myös maakunnan kaukaisemmista kohteista ja monet ryhmät käyttävät tämänlaista palvelua mielellään hyväkseen.

6.6 Tiedotus

Ulkoisesta tiedotuksesta päävastuun kantoi ELY-keskuksen viestintätiimi, koska samassa talossa toimiminen järjestelyhenkilöiden kanssa helpotti tiedonkulkua. Myös virallisten tiedotteiden laadintaan löytyi ammatillista osaaminen ELY-keskuksen viestintätiimistä. Heillä on käytössä laajat jakelulistat, joiden kautta on helppo jakaa tietoa mahdollisimman kattavasti maakuntaan. Yhteydenpito paikallisiin ja maakunnallisiin medioihin on jatkuvaa ja jutut menevät helpommin läpi (liite 3).

6.6.1 Markkinointi

Mainonnan ja markkinoinnin merkitys tapahtuman onnistumisessa oli suuri. Riittävän ajoissa aloitettu ennakkomarkkinointi (liite 4) on tuloksellista. Mainonnassa parhaiksi välineiksi saatujen palautteiden mukaan, oli osoittautunut aiemmin juhlaan osallistuneiden juhluvieraiden antamat kiitokset. Eli edullisin mainonta osoittautui parhaimmaksi tiedotusvälineeksi. Myös sähköisen median käyttö, facebook, sähköpostit, lisäsivät tapahtuman tunnettavuutta ja toivat sille julkisuutta. Ryhmille kohdennettu markkinointi oli tehokasta ja koetaan hyväksi. Ajankohta oli sopiva usealle maaseudulla toimivalla yhdistykselle tai järjestölle syysretken kohteeksi tai vaikka pikkujoulumatkaksi.

Yli maakunnan tapahtuva mainonta, esim. Maaseudun Tulevaisuudessa ei tuottanut korkeaan hintaan nähden havaittavaa tulosta, mutta se toi hyvää julkisuutta maakunnassa tapahtuvalle toiminnalle. Paikallinen markkinointi, etukäteisjuttuina paikallislehdissä, hankkeiden tuottamassa materiaalissa sekä MTK:n sekä ProAg-

rian jäsenlehdissä toi huomattavasti paremman tuloksen, koska silloin mainonta kohdentuu potentiaaliin juhluvieraisiin. Maakunnalliset radio- ja tv-lähetykset uutisoivat paikallisia tapahtumia. Näkyvyys toi tullessaan sen, että ihmiset mieltävät tapahtuman omakseen ja maakuntaan kuuluvaksi.

6.6.2 Videointi

Maaseutuverkoston myöntämän tuen avulla juhlassa palkittavista yrityksistä, yhteisöistä sekä vuoden kylästä tehtiin 2 minuutin mittaiset [esittelyvideot](#) , jotka esitettiin maaseutugaalassa. Gaalatilaisuudesta taltioitiin 8 minuutin mittainen kooste Internetiin ja dvd:lle. Videoiden avulla tuotiin esille maaseudun hyviä käytäntöjä muiden tietoisuuteen ja haluttiin tuoda esille maaseudun yrittäjien osaamista ja kehittämistä.

Videot ovat jakelussa Youtube:ssa sekä ne julkaistiin myös osana Jyväskylän kaapeli-tv:ssä esitettyä [monimuotoinen maaseutumme](#) -ohjelmasarjaa. Videot on myös nähtävillä maaseutuverkoston nettisivuilla sekä maaseutugaalan kotisivuilla www.kmaaseutugaala.fi Tekijänoikeudelliset asiat ja mahdolliset Teosto-maksut on selvitettävä ja otettava huomioon juhlan sekä esitettävien videoiden osalta.

6.6.3 Materiaalit ja tuotteet

Yhdenmukainen ulkoasu julkaisuissa, esitteissä ja logo luovat tietyn mielikuvan tapahtumasta. Tiedotushanke Hinkalo vastasi painomateriaalista ja heidän vastuulleen oli myös graafisen ulkoasun kilpailuttaminen. Ulkoasun valinta tehtiin yhteistyössä, ja sitä valittaessa panostettiin tyylikkyyteen, ajattomuuteen sekä mieleenpainuvuuteen. Yhtenäinen ulkoasu kaikissa käytettävissä materiaaleissa tuo selkeyttä ja näyttävyyttä sekä lisää tunnettavuutta.

6.7 Juhlapaikka

Oikeanlaisen ja -tyylisen paikan valinta on osa tärkeää tapahtuman suunnittelua. Valinnassa on otettava huomioon tavoiteltu vierasmäärä sekä käytännön järjestelyiden toteuttamismahdollisuudet. Myös suunniteltu illan ohjelma vaikuttaa paikan valintaan. Kun kyseessä on maakunnallinen juhla, jonka kohderyhmänä ovat ensisijaisesti maaseudun ihmiset, yrittäjät, toimijat ja yhteistyötahot, oli tarkoituksenmukaista viedä juhla heidän lähelleen.

Tapahtumapaikkaa kartoitettaessa on otettava huomioon miten ruokailu tullaan toteuttamaan ja miten palkittavat esitellään. Jos esitetään videoita tai muuta materiaalia, niin kaikilla vieraililla on oltava mahdollisuus nähdä ne omalta paikaltaan. Tarjoiluhenkilökunnalla on oltava riittävästi tilaa hoitaakseen työnsä vaivattomasti ja huomaamattomasti. Juhlavieraiden asettelu ja paikkojen etukäteissuunnittelu vähentää turhaa liikehdintää juhlan alussa. Palkittavat on sijoitettava siten, että heillä on vaivatonta siirtyä palkittaviksi. Istumajärjestys esim. ryhmittäin ja pöytäkartat helpottavat juhlavieraiden siirtymistä paikoilleen.

Jos juhla taltioidaan, on etukäteen mietittävä kuvauspaikat, riittävä valaistus ja ääntötoisto taltioinnin onnistumiseksi sekä testattava niiden toimivuus. Myös materiaali on oltava käytettävässä muodossa, että esittäminen on mahdollista. Juhlavieraiden on tiedettävä mahdollisesta illan taltioinnista ja sen julkisesta esittämisestä. Heikkolaatuista työtä on turha tehdä, koska se ei palvele ketään vaan antaa aivan vääränlaisen kuvan tapahtumasta.

Kuva 4. Alkumaljat. (Kuva: Salla Lehtinen.)

6.8 Somistus, plaseeraus

Juhlapaikan koristelu toteutettiin paikallisen puutarhaoppilaitoksen oppilastyönä. Oppilaat tekivät yleiskoristeet juhlasaliin ja lavalle sekä pöytiin tulevat kukkaasetelmat sekä kävivät laittamassa ne paikalleen ennen juhlan alkua. Koristelu mukaili juhlan teemaa ja linjaa sekä vaikutti suurelta osin juhlapaikan viihtyvyyteen. Juhlapaikan koristelu juhlan hengen mukaisesti luo tunnelmaa ja tuo esille hyvin juhlan luonteen. Oppilastyön käyttö oli molemmin puolin hyödyllistä ja antoisaa. Myös koristelussa kannattaa hyödyntää ja toteuttaa vuosittaisia valtakunnallisia teemoja ja ajankohtaisia asioita.

Kutsuvieraat ja palkittavat ohjataan pöytiin ennen juhlan alkua. Plaseerauksessa voidaan ottaa huomioon isommat pöytäseurueet ja pariskunnat. Paikkojen varaaminen kaikille juhluvieraille on syytä ottaa huomioon. Pöytäkartta on oltava näkyvillä useissa paikoissa juhlatilaa, ja paikalla on oltava henkilöitä opastamassa istumapaikalle.

Kuva 5. Jämsän puutarhaoppilaiden tekemät somisteet. (Kuva: Salla Lehtinen.)

Kuva 6. Plaseeraus. (Kuva: Salla Lehtinen.)

6.9 Illallinen

Ruokailusta ja tarjoilusta vastasi Pro Ruokakulttuuri-hanke, joka myös vastasi ruoanvalmistuksessa ja tarjoilussa käytettävän oppilastyön järjestämisestä. Vastuu menun sisällöstä annettiin Keski-Suomen Keittiömestarit ry:lle. He laativat yhteisideoinnin perusteella keskisuomalaisista tuotteista ja luonnon antimista tehdyn kokonaisuuden. Tilaisuuden teema oli nähtävillä koko juhlassa, ruoassa, kattauksessa sekä koristelussa. Raaka-aineet hankittiin lähiseudun tuottajilta ja yrityksiltä, koska teemana oli keskisuomalainen lähiruoka (liite 5). Ruokatarvikkeiden hankinta oli vastuutettu ammattilaisille ja siitä huolehtivat Keittiömestarit ry.

Jyväskylän ammattiopiston oppilaat osallistuivat gaalan toteutukseen ruoan valmistuksessa keittiössä sekä tarjoiluhenkilöstön apuna salin puolella. Suuri juhlijamäärä ja pöytiin tarjoiltu ruoka vaatii paljon henkilökuntaa, joten opiskelijoiden työpanos on todella tärkeää ja merkittävä. Opiskelijatyön käyttö tapahtuman järjestelyissä toi molemmille osapuolille suuren hyödyn. Järjestäjät saivat tarvittavat työntekijät ja heidän ohjauksen alan oppilaitoksista. Järjestelyn taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät tapahtuman budjetin kannalta. Opiskelijoille juhla tarjoaa mahdollisuuden käytännön juhlien toteutukseen todellisessa tilanteessa. Jatkossakin kannattaa hyödyntää alueella olevia oppilaitoksia ja heidän tarjoamaa resurssia. Yhteydenotto oppilaitoksiin on tehtävä hyvissä ajoin, koska se antaa mahdollisuuden sisällyttää tilaisuuden ja sen suomat opetukselliset mahdollisuudet opintosuunnitelmaan.

6.10 Ohjelma

Ohjelma rakennettiin juhlaillallisen ympärille. Illallisen nauttimisen lomassa suoritettiin palkintojen jako sitten, että keskisuomalaisesta lähiruoasta tehdystä ateriasta nauttimiseen jäi aikaa. Vuoden 2012 illan menussa oli alkuruokana keskisuomalaisista kalaa, pääruokana tarjoiitiin maakunnan metsissä samoillutta hirveä juuren kanssa ja illallisen kruunasi marjakimara leivonnaisen kera. Ohjelman aikatau-

Illan rytmitys oli tehtävä tarkasti (liite 6), koska lautastarjoilu 250 juhluvieraalle vie aikaa ja tarkoitus on, että aikaa jää myös nauttia ruoasta sekä seurasta.

Illan juontajan valinnassa noudatetaan samaa keskisuomalaista linjaa kuten muusakin illan suunnittelussa. Juontajan rooli on merkittävä ohjelman sujumiseksi ja aikataulussa pysymiseksi. Myös juontajan ammattimaisuus ja tilaisuuden tyylin mukainen toiminta on tärkeää, että juhluvieraat tuntevat itsensä tervetulleiksi ja viihtyvät illassa (liite 7).

Kuva 7. Illan juontaja Ritva Oksanen. (Kuva: Salla Lehtinen.)

6.11 Palkittavat

Palkittavista yrityksistä ja yhteisöistä pyydettiin esityksiä eri toimijoilta kuten kuntien maaseutu- ja elinkeinoviranomaisilta, hanketoimijoilta neuvontajärjestöiltä, ELY-keskukselta. Maakunnan yhteistyöryhmän maaseutujaosto teki lopullisen valinnan palkittavista. Palkitsemiskriteerit täyttyivät kaikkien ehdokkaiden kohdalla ja valinta oli haastavaa. Palkitut kohteet ovat löytäneet maaseudun kehittämisohjelman ta-

voitteiden mukaiset keinot parantaa ja kehittää omaa elinkeinoaan, ympäristöään tai parantaa maaseudun palveluja ja siellä asuvan väestön oloja ja elinmahdollisuuksia. Hyvien käytäntöjen palkitseminen kannustaa myös toisia yrittäjiä tai yrittäjiksi aikovia toteuttamaan kehittämissideoitaan ja toiveitaan (liite 8).

Kuva 8. Palkitut vuonna 2012. (Kuva: Salla Lehtinen.)

Pohjosahon tilan valinnassa otettiin huomioon edellä mainitut asiat. Tilalla oli myös huomioitu tuotantoeläinten hyvinvointi sekä eläinten terveyden edistäminen. Palkitulla Pohjosahon tilalla täyttyvät molemmat kriteerit. Pohjosahon tilalla on tehty eläinten hyvinvoinnin WQ-arvio. WQ eli Welfare Quality on eurooppalaisen tutkijaverkoston kehittämä tuotantoeläinten hyvinvoinnin mittausjärjestelmä, joka antaa kokonaiskuvan sikojen hyvinvoinnin tasosta.

Tila kiinnittää huomiota ympäristönhoitoon ja sen merkitykseen oman tilan toiminnassa ja tuotteiden markkinoinnissa. Tilan tuotanto markkinoidaan oman tilateuras-tamon kautta lähialueille.

Kuva 9. Pohjosahon tilan kasvatteja. (Kuva: Pohjosahon tila.)

Wanhat Wehkeet palkittiin edistyksellisestä yritystoiminnasta maaseudun kehittäjänä, monipuolisena palvelujen tuottajana niin matkailijoille kuin seutukunnan asukkaille. Tällä hetkellä yritys käsittää automuseon lisäksi juhlapalvelutoiminnan, majoitustoiminnan, kesäteatteritoiminnan, pienoiskylpylätoiminnan ja viimeisimpänä keilahallitoiminnan. Rakentamisessa näkyy oman käden jälki ja laajentaminen ja kehittäminen on tehty harkiten omien resurssien ja voimavarojen mukaan.

Kuva 10. Wanhat Wehkeet. (Kuva: Jari Laasanen.)

Alajärven yhtenäinen suojavyöhyke Saarijärvellä on esimerkki viljelijöiden yhteisestä ympäristöhankkeesta ja tavoitteellisesta ympäristöhoitotyöstä. Tehty suojavyöhyke on näyttö viljelijöiden yhteistyönä tehdystä koko järveä ympäröivästä suojavyöhykkeestä. Palkitsemisella haluttiin korostaa sitä, että maanviljelijöiden yhteistyöllä voidaan vähentää pinta- ja pohjavesiin sekä ilmastoon kohdistuvaa ympäristökuormitusta. Samalla edistetään viljellyn maatalousmaiseman ylläpitoa ja luonnon monimuotoisuutta.

Kuva 11. Alajärven suojavyöhykkeen infotaulu. (Kuva: Tarja Stenman.)

Palvelumix-hankeen tarkoituksena on edistää yritystoimintaa ja auttaa aloittavia kotipalveluyrityksiä. Hankkeessa on tuotettu mm. asiakirjamallit yritysten sopimuksille ja asiakaspalautteille, työmäärämittauksina malliesimerkkejä kotisiivouksen ajankäytöstä, laatukriteerit Keski-Suomen maaseutualueilla toimiville kotityöpalveluyrittäjille ja palvelutuotekuvauksia. Hankkeesta on oltu kiinnostuneita myös valtakunnallisesti.

Keski-Suomen Kylät ry palkitsee Maaseutugaalassa vuoden keskisuomalaisen kylän. Vuoden kylän valinnalla pyritään nostamaan kylätoiminnan imagoa ja veto-voimaisuutta, herättämään huomiota kylien monipuoliseen ja aktiiviseen toimintaan sekä antamaan arvoa paikalliskehittäjille, jotka tekevät työtä oman alueensa kehittämiseksi.

Keski-Suomen vuoden kylän julkistaminen on tehty Maaseutugaalan yhteydessä vuodesta 2011 lähtien. Vuoden kylän valinta ja palkitseminen Gaalassa antaa sekä valitulle kylälle että maaseutugaalalle lisää julkisuutta ja juhlavuutta. Tilaisuus osaltaan sitoo yhteen kylien aktiivisen kehittämistoiminnan ja muun maaseudulla tapahtuvan kehittämisen.

Vuoden kylä -titteliä kyläläiset voivat käyttää hyväksi oman alueensa mainonnassa ja kylätapahtumien järjestämisessä. Kyläläiset saavat huomionosoituksen kylän eteen tehdystä työstä. Suurelle yleisölle tämä kertoo, että kylän rakenne ja toiminta on vireää ja kehittyvää. Vuoden kylän valinta on myös viesti kunnalle, joka tekee toimintastrategiaa palveluiden järjestämisestä alueellaan. Vuoden Kylän valinnassa arvostetaan ja painotetaan seuraavia asioita:

- kylän rekisteröityminen
- voimassa oleva kyläsuunnitelma
- kylän sisäinen toiminta
- yhteistyö toisten kylien kanssa
- kylän viestintä
- kylätapahtumat
- elinkeinojen kehittäminen
- kylän yhteishenki.

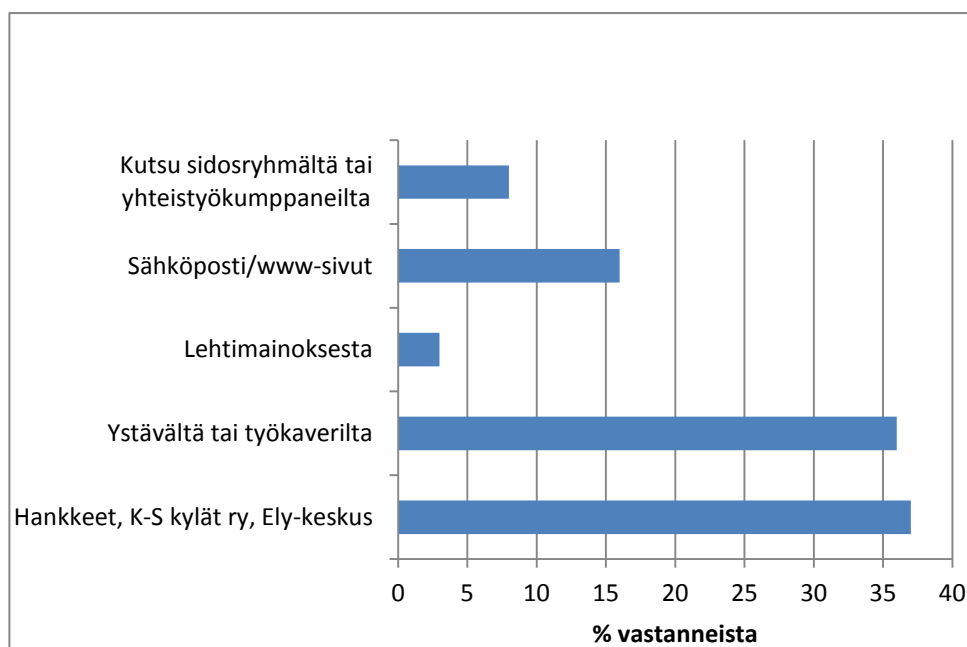
Kuva 12. Vuoden kylä Muurasjärvi palkittavana. (Kuva: Salla Lehtinen.)

7 Palautekyselyn tulokset ja niiden tulkinta

Juhlavieraita oli 250 henkeä, joista 188 hengellä oli sähköpostiosoite käytettävissä. Palautekysely (liite 9) lähetettiin 188 henkilölle. Palautteeseen tuli 62 vastausta. Vastausprosentiksi muodostui 33 %.

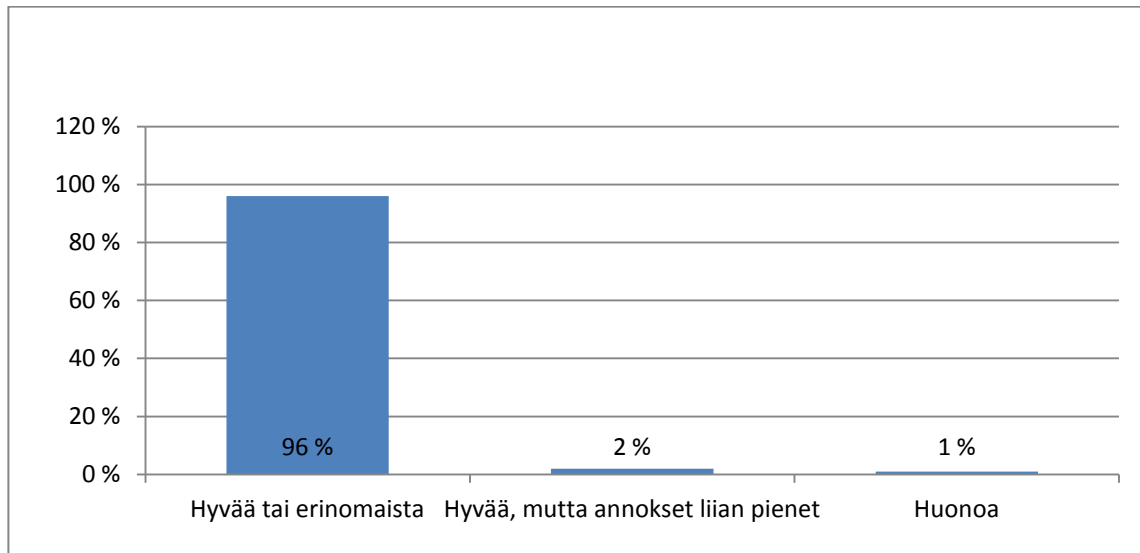
7.1 Gaalan markkinointi ja tilaisuuden onnistuminen

Palautteesta selvisi, että suurin osa eli 46 henkilöä osallistui ensimmäistä kertaa maaseutugaalaan. Tämä on 74 % vastanneista. Palautekyselyssä kartoitettiin eri tiedonsaantikanavien merkitystä tilaisuuden markkinoinnissa. Vastaajista 22 sai tiedon tilaisuudesta ystäviltä tai työkavereilta, 23 vastaajista tuli hankkeiden tai ELY-keskuksen kutsumina. Sähköpostin ja www-sivujen kautta paikalle vastaajista saapui 10, kutsu sidosryhmiltä tai yhteistyökumppaneilta tavoitti 8 vastaajaa ja ainoastaan 2 vastaajaa saapui lehti-ilmoituksen perusteella (kuvio 1).

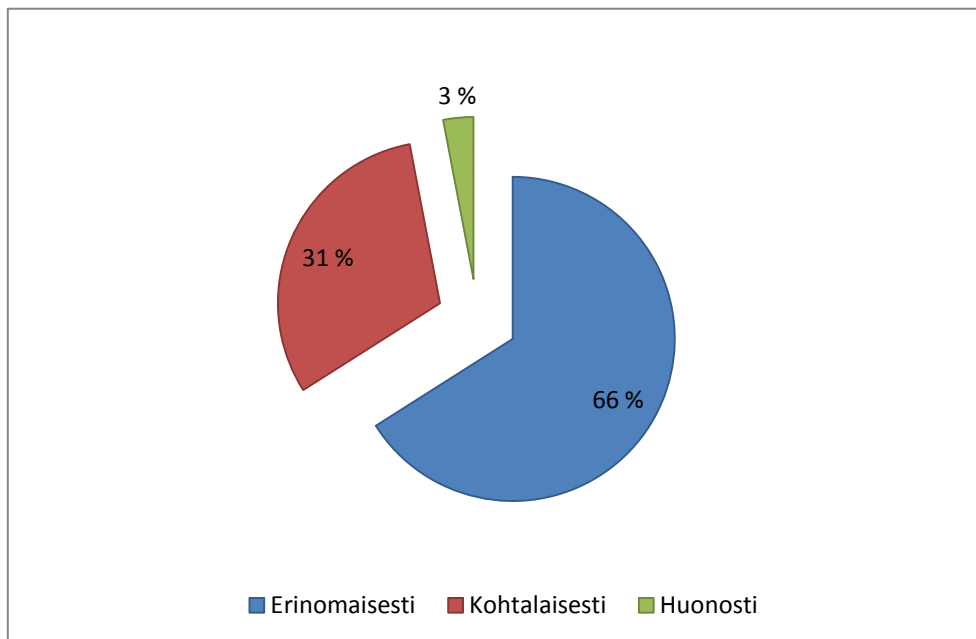
Kuvio 1. Tiedoksisaantikanavat

Lähiruoasta valmistettu illallinen oli osana juhlan teemaa ja ohjelmaa. Kyselyllä selvitettiin osallistujilta onnistumista teeman toteutuksessa. Kuviossa 2 esitetään vastaajien mielipide ruoasta. Valtaosan mielestä ruoka oli hyvää tai erinomaista, 3 vastaajaa kertoi ruoan olevan hyvää, mutta annoksen olleen liian pieni ja ainoastaan yksi henkilö ei ollut tyytyväinen ruokaan.

Kuvio 2. Ruokailun onnistuminen

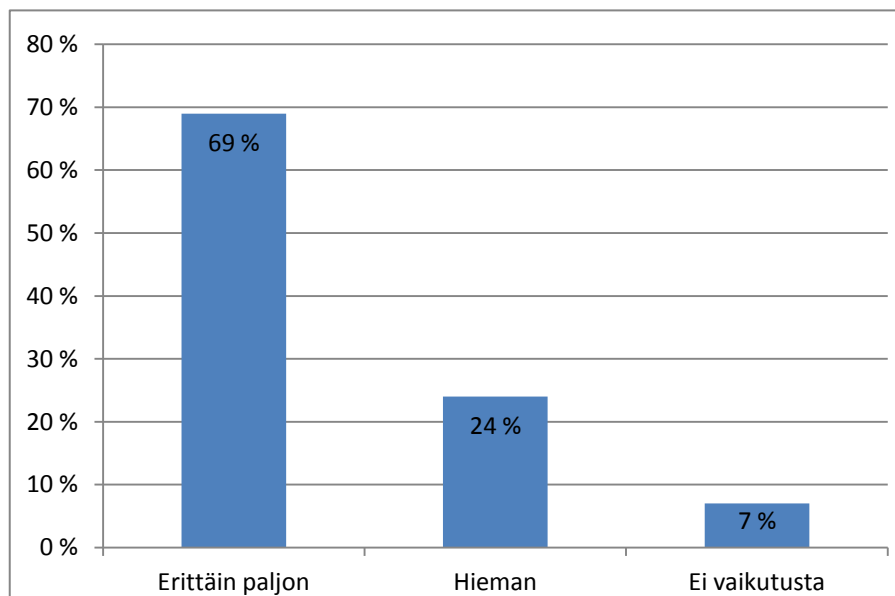
Juhlapaikan valinta on oleellinen osa järjestelyiden onnistumisesta. Kuvion 3 mukaan lähes jokainen yhtä lukuun ottamatta ilmoitti, että juhlapaikka on hyvä tai erinomainen. Neljässä vastauksessa koettiin paikka liian vetoiseksi tai kylmäksi juhla-asuja käyttäville vieraille. Vastajista 41 kertoi juhlan onnistuneen erinomaisesti. Juhla-järjestelyt olivat onnistuneet kohtalaisesti 19 vastaajan mielestä. Kaksi vastaajaa oli tyytymätön tilaisuuden järjestelyihin.

Kuvio 3. Juhlapaikan valinnassa onnistuminen

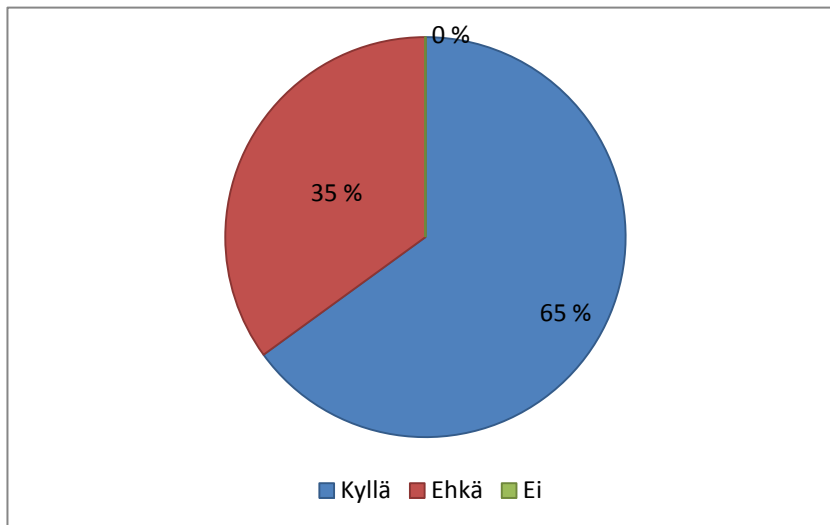
7.2 Gaalan vaikutukset maaseudun kehittämiseen

Kyselyssä haluttiin mielipide juhlaan osallistujilta siitä, että edistääkö Gaala maaseudun kehittämistä sekä maaseudun sidosryhmien, yhteistyökumppaneiden ja maaseudulla asuvien yhteistyötä (kuvio 4). Vastaajista 43 kertoi juhlan edistävän maaseudun kehittämistä sekä tilaisuuden edistävän yhteistyötä ja auttavan luomaan kontakteja muihin toimijoihin. Jonkinlaista vaikutusta oli 19 vastaajan mielestä. Kaksi vastaajista oli sitä mieltä, että juhlalla ei ole vaikutusta edellä mainittuun.

Kuvio 4. Gaalan vaikuttavuus maaseudun kehittämiseen

Kyselyllä kysyttiin osallistujien halukkuutta osallistua jatkossa vastaavanlaisiin tilaisuuksiin (kuvio 5). Vastanneista 40 henkilöä oli halukas osallistumaan myös seuraavaan Gaalaan. Vastaaajista 22 henkilöä oli epävarmoja seuraavaan gaalaan osallistumisestaan. Vastaaajista kukaan ei ilmoittanut, ettei halua osallistua tuleviin gaalajuhliin.

Kuvio 5. Osallistumishalukkuus jatkossa

7.3 Vastaaajien muita havaintoja

Avoimissa kysymyksissä osallistujat antoivat seuraavanlaisia kommentteja tilaisuudesta

Hyvää PR-työtä maaseudun kehittämisessä. Maaseudun palvelujen ja tuotteiden mainontaa parhaimmillaan. Hyvää näkyvyyttä alueellisesti

Maaseudun kehittämistä ja verkostoitumista voidaan edistää tällaisilla tapahtumilla, joissa voidaan nostaa esiin toimijoita ja maaseudun kehittämiseen liittyviä teemoja!

Tämäntyyppisistä toimintaa tarvitaan ehdottomasti. Hyvä tilaisuus myös tuoda median kautta maaseutua näkyväksi.

Oikein hyvä tapa muistaa sitä kentän väkeä ja toimijoita jotka tekee sen työn. Ainakin itse sain illan aikana uusia yhteistyökumppaneita ja tapasin joitakin tosi vanhoja tuttuja vuosien takaa.

Tilaisuus nostaa mielestäni hyvin ja positiivisessa yhteydessä esille maaseudun toimijoita ja yrittäjiä. Lisää myös sidosryhmien ja tiedotusvälineiden tuntemusta maaseudun ajankohtaisista toimijoista.

Hyvä kunnianosoitus maaseudun kehittäjille.

8 Päätäntä

8.1 Tavoitteiden saavuttaminen ja palautteen analysointi

8.1.1 Henkilömäärätavoite

Henkilömäärätavoitteena oli 250 henkilöä ja se saavutettiin. Aiempien vuosien osallistujamäärät ovat olleet huomattavasti pienempiä, alle 200 henkilöä. Palautteen perusteella voidaan todeta, että ensi kertaa vastaavaan tilaisuuteen osallistuneita oli yli puolet. Gaala koettiin onnistuneeksi, koska halukkuutta osallistua seuraavaan gaalaan oli yli puolella vastaajista. Osallistujamäärä on optimaalinen, jotta juhlan luonne ja tunnelma säilyvät. Tällä henkilömäärällä pystytään luomaan yhteisöllisyyttä juhlassa ja käytännön järjestelyiden toimivuus taataan.

8.1.2 Yhteisöllisyys, verkostoituminen ja sidosryhmäyhteistyö

Yhteisöllisyydessä, verkostoitumisessa ja sidosryhmäyhteistyössä gaala saavutti tavoitteensa. Juhlien järjestäminen monien yhteistyötahojen ja toimijoiden kanssa on hedelmällistä ja tuo mukanaan omat haasteensa. Ryhmäytyminen onnistui helposti, koska toimijoilla oli yhteinen päämäärä ja jokainen uskoi tavoitteen onnistumiseen ja yhteistyön voimaan. Vastuut osa-alueittain jaettiin eri toimijoiden osaamisen ja kiinnostuksen perusteella. Luottamus oli molemminpuolista siitä, että jokainen kantaa oman alueensa vastuun ja pysyy toimintasuunnitelman aikataulussa ja budjetissa.

Yhteisöllisyys ja verkostoituminen toteutuivat parhaimmillaan, kun eri alojen opiskelijat pääsivät kehittämään taitojaan ja luomaan yhteistyötä alansa ammattilaisten kanssa. Yhteistyötä vahvisti alansa ammattilaisten mahdollisuus mentoroida opiskelijoita käytännössä. Palautteesta kävi ilmi, että juhlalliset olivat onnistuneet järjeste-

lyiden, ruoan ja juhlapaikan osalta. Tyytyväisyys tilaisuuteen kertoo yhteistyön toimivuudesta juhlan suunnittelussa ja valmisteluissa.

Palautteessa tilaisuuden vaikuttavuutta maaseudun kehittämiseen ja verkostoitumiseen arvioitiin erittäin suureksi. Tilaisuus tuo esille hankkeita, yrityksiä ja toimijoita helposti lähestyttävästi rennossa ilmapiirissä. Lähellä tuotettujen elintarvikkeiden ja tuotteiden arvostusta ja tunnettavuutta lisäsi kaunis esillelaitto ja pöytiintarjoilu.

8.1.3 Hyvien käytäntöjen esille tuominen

Maaseutugaalassa esiteltiin palkittavien yritysten ja hankkeiden toimintaa. Palkittavien yritysten ja hankkeiden valinnassa painotettiin ja haluttiin tuoda julkisuuteen hyviä käytännön toteutuksia. Hyvien käytäntöjen esille tuomisella voidaan edistää uusien innovaatioiden syntymistä ja kehittämistä sekä tehostaa erilaisia työmenetelmiä. Gaalassa tuodaan tietoisuuteen ympäristöystävällisiä toimintamenetelmiä ja tapoja joiden kehittämiseen esimerkiksi hankkeiden avulla pyritään.

Kuvaavana esimerkkinä hyvien käytäntöjen toteutuksesta vastasivat Alajärven yhtenäinen suojavyöhyke, jossa Alajärven ympärillä oleville pelloille on perustettu yhtenäinen suojavyöhyke usean viljelijän toimesta. Myös palkittu Palvelumix-hanke edustaa hyviä käytäntöjä. Hanke auttaa yksityisiä kotipalvelualan yrityksiä helpottamalla yrittäjäksi alkamista esimerkiksi antamalla asiakirjamalleja ja neuvoja yrityksen perustamisessa.

8.1.4 Maaseudun tunnettavuuden lisääminen

Etukäteen julkaistuilla jutuilla saatiin tiedotettua maaseutugaalasta tapahtumana ja samalla lisättyä maaseudun tunnettavuutta ja näkyvyyttä. Tilaisuudessa oli paikalla toimittajat Keskisuomalaisesta ja Kotiseudun Sanomista. Gaalasta laadittiin lehdis-

tötiedote, joka levisi kaikille maakunnan lehdille. Tiedotteessa julkaistiin palkitut yritykset ja hankkeet sekä kerrottiin yleistä tapahtumasta. Tapahtumasta kirjoitettiin ennen tapahtumaa Hinkalo-hankkeen julkaisemassa ja maakunnan haja-asutusalueilla jaetussa Monimuotoinen maaseutu-lehdessä (17.7.2012) sekä Maa-seudun Tulevaisuuden maaseutuliiitteessä (8/2012).

Juhlan jälkeen jutun tapahtumasta kirjoittivat (liite 9) maakuntalehti Keskisuomalainen (3.11.2012) sekä paikallislehdet: Jämsän Seutu (5.11.2012), Saarijärveläinen (21.11.2012), Kotiseudun Sanomat (7.11.2012), Viitasaaren Seutu (8.11.2012) ja Viitasaaren Sanomat (12.11.2012).

TV Jyväskylä teki syksyllä 2012 Monimuotoinen maaseutu-sarjan, jossa julkaistiin 24 osaa maaseudun toimijoista ja tapahtumista. Sarjan jaksot kestivät 8 - 10 min. Osa palkituista maatilayrityksistä esiteltiin sarjassa. Viimeisessä jaksossa julkaistiin 4.12.2012 videokooste Maaseutugaalasta.

Internetissä on Youtube- verkkosivustolla nähtävissä gaalassa palkittujen esittelyvideot sekä videokooste juhlasta. Videot löytyvät myös Maaseutuverkoston verkkosivuilta. Keski-Suomen Maaseutugaalalle perustettiin omat verkkosivut (www.kσμαaseutugaala.fi). Sivulla kerrotaan aiemmin järjestetyistä gaaloista sekä esitellään tulevaa Gaalajuhlaa. Sivustolla on kuvagalleria järjestetyistä tilaisuuksista sekä gaala-arkisto.

8.1.5 Hyväksi havaitut ja todetut järjestelyt Maaseutugaalan toteutuksessa

Paljon kiitosta on saanut palkittavien esittelyvideot. Videoilla on tuotu perusteluja palkittavista sekä esitelty heidän toimintaansa. Videot on kuvattu paikan päällä ja yrittäjiä sekä hankevetäjiä on haastateltu videolla. Myös palkittavat ovat voineet nauttia tilaisuudesta, eikä heidän ole tarvinnut jännittää haastattelua juhlan aikana.

Palkitut voivat käyttää esittelyvideoitaan omilla verkkosivuillaan ja apuna markkinoinnissa.

Keski-Suomen Kylät ry organisoii tilaisuuteen järjestetyn yhteiskuljetuksen. Juhlavieraat pitivät tätä palvelua hyvänä ja kolmannes juhlavieraista käytti hyväkseen tätä mahdollisuutta.

Koska juhlan järjestelyihin osallistui useita toimijoita, on juhlan päävastuu ja koordinaatio oltava yhden tahon hoidettavana. Kaikki järjestelyt tulee hoidetuiksi ja aikatauluissa pysytään. Opiskelijoiden hyödyntämistä tilaisuuden järjestelyissä ja toteutuksessa on pidetty hyvänä niin järjestäjien kuin oppilaitosten puolelta. Oppilaat ovat olleet hyvin motivoituneita työskentelemään käytännön tehtävissä järjestelyjen ja juhlan aikana ja saavat näin hyvää kokemusta. Ajoissa oppilaitoksien kanssa tehdyt ennakkovaraukset ovat mahdollistaneet gaalan sisällyttämisen opetussuunnitelmiin.

Rahoituksen järjestäminen on edellytys juhlan toteuttamiselle. Yritykset ja yhteisöt tekevät talousarviot ja toimintasuunnitelmat noin vuotta ennen tapahtumaa, joten ajoissa tehtävät yhteydenotot ovat tarpeen rahoituksen varmistamiseksi.

8.2 Toimenpidesuosituks

Henkilömäärätavoite on asetettava realistiseksi, että juhla säilyttää sille suunnitellun luonteen. Vuoden 2012 osallistujamäärä, 250 henkilöä, koettiin hyväksi määräksi gaalatilaisuuteen. Tunnelman pitäminen lämminhenkisenä on mahdollista, kun henkilömäärä on sopiva. Puitteet ja ohjelma sovitettiin suunniteltuun lautastarjoiiluun ja juhlan aikatauluun, koska haluttiin osoittaa tarjottavan lähiruoan ja maaseudun arvostusta juhlavieraille. Juhlan ajankohdassa haluttiin ottaa huomioon valtakunnallisen maaseutugaalan ajankohta sekä tapahtumat päällekkäisyyksien välttämiseksi. Näistä asioista sovittiin tammi - helmikuussa, jolloin tapahtumaan oli

aikaa lähes vuosi. Riittävän ajoissa asioista sopiminen mahdollistaa hyvän ennakkomarkkinoinnin ja tiedotuksen sekä mahdollisuuden saada tilaisuus järjestettyä kaikille sopivana ajankohtana.

Maaseutuohjelman tavoitteita voidaan seurata lukuina pidemmällä aikavälillä sukupolvenvaihdoksien määrän kehitymisellä, työpaikkojen lisääntymisellä, työllisyyslukuilla, uusien yritysten syntymisillä, ympäristötekojen ja investointien määrän kasvulla. Gaalalla tuskin on yksin maaseudun elinvoimaa lisäävä vaikutus, päämäärien ja tavoitteiden esittäminen gaalassa kertoisi onko maakuntana pysytty asetetuissa tavoitteissa.

Gaalan nettisivut ovat saaneet uuden ulkoasun vuoden 2013 gaalavalmisteluissa. Gaalasivustoa on täydennetty aikaisempien gaalojen kuvamateriaalilla, ohjelmilla ja palkittavien videot on saatu yhteiseen Internet-osoitteeseen. Gaalasivustojen kautta toteutetaan sähköinen ilmoittautuminen ja ilmoittautumisen yhteydessä on voinut suorittaa illalliskorttimaksun. Tämä on helpottanut juhlan ilmoittautumiskäytäntöjä ja maksuliikenteen seurantaa. Näin voidaan ajantasaisesti seurata osallistujien määrää eikä erillistä illalliskorttipositusta tarvitse tehdä.

Gaalan järjestäminen tullaan kustantamaan enenevässä määrin illalliskorteista perittävällä maksulla sekä yhteistyötahojen osallistumismaksuilla. Yhteistyökumppaneiden määrä sekä yhteistyösopimusten kehittäminen on ensisijaisen tärkeää. Juhlapaikan kierrättäminen eri puolilla Keski-Suomea on koettu tärkeäksi. On tärkeää saada paikallisia yrittäjiä ja tahoja mukaan juhlan järjestelyihin.

Leader -toiminnan tukeminen on jäänyt vähemmälle ja paikalliseen hanketoimintaan tulee tulevaisuudessa kiinnittää suurempaa huomiota. Leader -toimijat voidaan ottaa mukaan monella eri tavalla. Yksi tapa on pyytää juhlapaikkakunnan Leader -toimintaryhmän toiminnanjohtaja juh latoimikuntaan sekä ottaa myös alueellisia Leader -hankkeita yhdeksi palkittavista.

Palkintosarjat voivat vuosittain vaihdella ja myös erillisiä aktiivisia toimijoita kannattaa nostaa esille. Heillä on useimmiten hyvät lähtökohdat toimia innostavina asioiden ja hankkeiden eteenpäin viejinä sekä heillä on monipuoliset verkostot toimintaa varten.

Tilaisuutta kannattaa jatkossa hyödyntää ja laajentaa enemmän esimerkiksi paikallisiin yhdistyksiin ja toimijoihin. Laaja-alaisuus tuo lisäarvoa tapahtumalle ja sen tavoitteille pyrkiä ajattelemaan maaseutua kokonaisuutena eikä pelkästään maatalouteen liittyvänä asiana. Vuosittaisessa suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon ajankohtaisesti esillä olevat asiat ja maaseudun kehittämisen vuosittaiset teemat.

8.3 Maaseutugaalan vaikuttavuus

Maaseutugaala on hyvä työväline maaseutuohjelman toteuttamiseen, tulosten julkaisemiseen sekä tunnetuksi tekemiseen. Gaalajuhla ja sen järjestäminen lähentää toimijoita ja vastaavien tapahtumien järjestäminen on aina helpompaa kuin yhteistyökumppanit tuntevat toisensa ja tietävät kunkin osaamisalueet.

Maaseutugaalan tavoitteiden on noudatettava maaseudun kehittämissuunnitelman toimintalinjoja. Tavoitteet voivat vaihdella vuosittaisten teemojen tai alueellisten painotusten mukaisesti. Tavoitteet on pystyttävä esittämään numeroina, kappaleina tai euroina. Näin saadaan konkreettisia tuloksia aikaiseksi, ja uskottavuus asiaan ei kärsi. Tuloksiin on helpompi luottaa, jos ne eivät ole pelkkää oletusta. Tulokset on oltava mitattavissa luotettavilla mittareilla esim. palautteella, osallistujamäärillä, julkisuusarvolla ja palstatilalla lehdissä. Pidemmällä aikavälillä tapahtuvia vaikutuksia on vaikea todentaa.

Keski-Suomessa oli vuonna 2012 käynnissä maaseutukampanja, jonka tiimoilta järjestettiin monia maaseudun tiedottamiseen liittyviä tapahtumia. Esimerkiksi Maaseutu kaupungissa toritapahtuma, Monimuotoinen maaseutu -TV-sarja kuulu-

vat näihin. Näille tapahtumille oli yhteistä se, että ne saatiin hyvin pienellä aikataululla käyntiin, koska yhteistyölle oli olemassa jo selkeä konsepti ja tiedettiin kunkin osaaminen ja vahvuus. Näin saadaan useat maaseudun hankkeet tekemään yhteistyötä yhteisen tavoitteen eteen. Keski-Suomen maaseutuhankkeet tapaavat toisiaan säännöllisesti "Pöllöparlamentissa". Tapaamisissa kerrotaan ajankohtaisia hankeasioita sekä tapaamisissa on käsitelty yhteisiä kehitettäviä asioita kuten esimerkiksi markkinointia. Näin voidaan välttää päällekkäisyyksiä tapahtumissa ja tehdä yhteistyötä kun tiedetään toisen toiminnasta.

9 Oppimistyön tavoitteiden saavuttaminen

9.1 Ammatillisen osaamisen kehittäminen

Maaseutugaalan järjestäminen oli projekti. Gaalan työstäminen ja valmistelu kesti vuoden ja päättyi 2.11.2012 järjestettyyn Gaalajuhlaan. Gaala projektina opetti, kuinka käytännön projektityö viedään onnistuneesti läpi ja lopussa tehdään projektista raportti eli opinnäytetyö.

Työelämä on hyvin haasteellista ja vaatii sekä sopeutumista, että uusien työtehtävien vastaanottamista. Työelämä voi pitää sisällä myös projekteja eli lyhytkestoisia työtilaisuuksia. Työelämän projektit ovat hyvin samalla kaavalla toimivia ja niissä tarvitaan myös samoja yhteistyötaitoja, mitä Gaalan järjestäminen käytännössä opetti.

Maaseutugaalan työstäminen oli eri sidosryhmien kanssa toimimista. Suunnittelussa ja toteutuksessa oli mukana tuttuja yhteistyötahoja, mutta mukana oli myös aivan uusia toimijoita. Yhteisen työskentelykulttuurin luominen ryhmälle, ryhmän jäsenien vahvuuksien löytäminen sekä tavoitteiden saavuttaminen asetetussa ajassa on haasteellista ja siihen tarvitaan ryhmän jäsenten eli toimijoiden sitoutumista. Aito sitoutuminen vaatii yhteisöllisyyttä sekä hyvää tiimihenkeä, että tavoitteet saavutetaan ja saadaan onnistunut lopputulos. Uskommekin, että kun tämän hyvän hengen oppii luomaan yhdessä tehtävässä, voi samoja ryhmätyömenetelmiä ja taitoja käyttää hyödyksi tulevissa työtehtävissä.

Gaalayhteistyössä tutustuimme uusiin maaseudun kehittäjiin ja ymmärsimme, että maaseutu ei koostu vain maanviljelijöistä perheineen, vaan kaikista maaseudulla asuvista ihmisistä, yhteisöistä ja kylistä. Oivalsimme myös, että maatalouden ja maaseudun kehittäjien välistä yhteistyötä on parannettava. Yhteistyön edistäminen on tarpeen, että onnistutaan koko maaseudun kehittämisessä.

9.2 Opintojen hyödyntäminen opinnäytetyössä

AMK -opiskelussa tehtyjen kurssivalintojen hyödyntäminen opinnäytetyössä sekä työelämässä on tärkeää, jotta oppimismotivaatio säilyy. Tietotekniikan oppiminen sekä uusien verkkoviestintämenetelmien hyödyntäminen helpottaa työtehtäviä sekä tekee työstä laadukkaampaa. Tietotekniikan päivittäminen sekä uusien menetelmien hyödyntäminen jää tekemättä, mikäli niitä ei joudu hyödyntämään työtehtävissään. Opinnäytetyöhön tarvittavan tiedon kerääminen, tiedon käsittely ja opinnäytetyön laatiminen on helpompaa, kun vaaditut opintokokonaisuudet on suoritettu. Opinnäytetyön tekeminen on myös motivoivampaa, kun työhön voi yhdistää työelämässä opittua tietoa ja taitoa.

Lähteet

- Haaranen, T., Partanen, H. & Tarvainen, A. 2009, Luonnon ja maiseman monimuotoisuus Perinnebiotoopit. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kielitoimiston sanakirja. 2012. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus.
- Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 897/2009.
- Lehtijutut ja tiedotteet tapahtumasta. 2010–2011.
- Maa- ja metsätalousministeriö. 2007. Manner-Suomen maaseudun kehittämisselma 2007-2013. Helsinki: Vammalan kirjapaino Oy.
<http://maaseutu.fi/fi/index/maaseutuverkosto.html>. 26.11.2013
<http://www.maaseutu.fi/fi/index/maaseudunkehittamisohjelmat/tietosivut.html>. 26.11.2013
http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maaseudun_kehittaminen/ohjelma_kausi20072013/strategia.html. 26.11.2013
- Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. 2012. Maatilatilastollinen vuosikirja 2012. Helsinki: Edita Prima
<http://www.maataloustilastot.fi/maatilojen-rakenne>. 26.11.2013
- Mehto-Hämäläinen, U. 2013. Yksikönpäällikkö. Keski-Suomen ELY-keskus. Henkilökohtainen tiedonanto 14.10.2013.
- Mäkisalo, M. 2003. Yhdessä onnistumme. Opas työyhteisön kehittämiseen ja hyvinvointiin. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Palautekyselyn tulokset vuosilta 2010 ja 2011. (K-S ELY-keskuksen arkistot, 2010–2011).
- Saarikalle, A. & Vilkuna, J. 2010, Suomenkielen sanakirja maahanmuuttajille, Helsinki: Gummerus.
- Valtioneuvoston päätös Natura 2000 – verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä 1998

Keski-Suomen Maaseutu Gaala 2012/”Maaseudulla tilaa tulevaisuudelle”

MYR/maaseutujaosto

- Maaseutu Gaalan promoottori
- MYR päättää kuinka monta palkintoa jaetaan aluetasolla sekä valitsee palkittavat
- Palkittavien valinta tehdään maaseutuverkoston parhaat käytännöt kilpailun ehdokkaista.

ELY

- Ulla Mehto-Hämäläinen toimeksiantaja/”työnjohto”
- koordinointi
- kokonaissuunnittelu
- budjetti
- sponsorit
- raportointi/palaute

ELY:n tiedotus

- ennen gaalaa lähetettävä lehdistötiedote
- ELY:n tiedottamisverkostossa ilmoitukset

Hinkalo

ilmoittautumiset (netti+ puhelin)

- mainonta
- tiedotus
- logo
- illalliskortit, kunniakirjat ym. painatukset
- ”kotisivu”-hinkalon- sivuilta

Viestinnästä voimaa-hanke

- mainonta
- tiedotus

ProAgria

- tiedotusta/viestintä Maaseutu-lehdessä

MTK

- tiedotus

Pro ruokakulttuuri

- gaalan tarjoilu (opiskelijat?)
- menun suunnittelu ja organisointi
- yhteistyö HimosAreenan keittiömestarin kanssa
- ruokapuolen kokonaisuuden hallinta

Somistukset ja plaseeraus

- Jämsän puutarhaoppilaitos
- Yhteydenotto toukokuun alussa
- Onnistuu joko oppilastyönä tai myymälän kautta

Keski-Suomen Kylät ry

- Vuoden kylän palkitseminen
- yhteiskuljetukset (oma rahoitteisesti)
- aulapalvelut
- ”messupaikkojen myynti” hankkeille
-

Tiimi Akatemia/ mediapaja

- palkittavien esittelyvideot
- illan videointi

Muut hankkeet:

- esittelypisteet HimosAreenalla (messumaksu)

Maaseutu Gaalan budjetti 2012

260 henkeä

Menot		
Painomateriaali		3000
Palkittavien kehykset		250
Markkinointi (lehti-ilmoitus)	521(KSML)	2000
Gaalatilaisuuden videointi+editointi		4000
Palkittavien videointi		2000
Matkakulut		500
Ruokailu(sis.kahvi)	38 €/hlö	9880
Ruokajuomat	5 €/hlö	1300
Alkumaljat	6,5 €/hlö	1690
Esiintyjä Juha Tapio	10 €/hlö	2600
Juontaja		2400
Matkakulut		200
Somistus varmistettu 14.5.2012		500
Äänimies		300
Yhteensä		30620

Tulot			
	henk	€	
Illalliskortit	260	25	6500
	hank kpl	pöytä/€	
Hankepöydät	10	100	1000
		Yritys kpl	hinta
Yritystukien markkinointiraha		3	500
Valtra, Saarioinen, OP-Pohjola			
Maaseutuverkosto			6500
Hinkalo (mainokset, markkinointi, painatus)			5000
ELY			10500
Yhteensä			31000

Keski-Suomen maaseutua juhlitaan syksyllä

Keski-Suomen ELY-Keskuksen Merja Lehtinen ja Taina Lahikainen saivat mieluisan tehtävän: vastata vuoden 2012 Maaseutugaalan käytännön järjestelyistä.

Maaseutugaala on keskisuomalaisen maaseudun oma juhla, joka järjestetään tänä vuonna kolmatta kertaa. Aiemmin gaalaa on vietetty Jyväskylässä 2010 ja Äänekoskella 2011. Vuoden 2012 gaala järjestetään Jämsässä, Himos Areenalla.

Tämän vuoden gaalassa lähiruoka on pääosassa. Juhlassa voi maistaa, haistaa ja katsella maaseudun antimia. Himos Areenalle on mahdollista jäädä juhlimaan pidemmän kaavan mukaan, koska paikalla on yöpymismahdollisuus.

Gaalajärjestelyt on aloitettu vuodenvaihteessa. Kevään aikana on koottu juhlan runko ja toimijat kasaan ja syksyllä hienosäädetään viimeisetkin järjestelyt. Kaikki gaalan taustatoimijat työskentelevät sen eteen oman työnsä ohella.

- Opintojen puitteissa meille tuli raamit olla gaalan järjestävä taho. Tähän on ollut helppo saada mukaan myös muita, Lahikainen toteaa.

Gaalassa palkitaan hyviä **käytäntöjä** ja julkistetaan Keski-Suomen vuoden kylä.

- Tavoitteena on viedä näitä hyviä **käytäntöjä** eteenpäin. On paljon pieniä innovaatioita, jotka ovat jääneet tilatasolle. Toivomme, että gaalassa palkitseminen toisi näkyvyyttä ja tunnettavuutta seudun yrittäjille, Lehtinen kertoo.

Gaalan tärkeimmät kohderyhmät ovat maaseudun yrittäjät, asukkaat sekä sidosryhmät, mutta jokainen maaseudun ystäväksi tunnustautuva on tervetullut.

- Gaala on tarkoitettu ihan kaikille, Lehtinen ja Lahikainen painottavat.
- Se on hyvä tilaisuus yrittäjille tulla esiin, tehostaa yhteistyötä sekä yhdistää voimat ja tulla siten näkyvämmäksi ja vahvemmaksi. Samalla pidetään hauskaa ja nautitaan hyvästä keskisuomalaisesta lähiruoasta.

Keski-Suomen maaseutugaala järjestetään toivottavasti myös tulevina vuosina. Toivetta jatkuvuudesta on viety Keski-Suomen Maakunnan Yhteistyöryhmälle. Gaala tuo positiivista huomiota yrityksille ja maaseudulle Keski-Suomessa.

- Nyt kannattaa kokoontua yhteen ja lähteä porukalla juhlimaan esimerkiksi maaseudun yhdistysten voimin. Toivotamme kaikki tervetulleiksi gaalaan perjantaina 2. marraskuuta!

Tervetuloa Keski-Suomen maaseutugaalaan

pe 02.11.2012 kello 19.00

Jämsään, HimosAreenalle. Alkumaljat kello 18.45.
Maaseudun kehittäjät esittäytyvät kello 17.30 alkaen.

Illalliskortti 25 e. Ilmoittautumiset 21.10.2012 mennessä
www.keskisuomenkylat.fi tai Mari Ikäheimonen, 0400 738 205.

Gaalamajoitustarjouksen saa HimosLomilta, 020 711 9200.

Lisätietoja: www.hinkalo.fi

Gaala KESKI-SUOMEN MAASEUTU

Menu

Alkumalja:

**Uusi-Yijälän tilan makea
mustaherukkaviini Musta Mortti**

**Keskisuomalainen kalasinfonia –
Martinmäen kylmäsavustettua
kuhaa, hienoa haukimurekettä ja
Päijänteen muikunmätiä**

Elosen saaristolaisleipää ja Valion voita

**Kokonaisena paahdettua hirvenfileetä
maakunnan saloilta, tummaa riistakastiketta,
mustatorvisienillä kruunattua Herttuattaren
perunaa Ylä-Tihtarin tilalta, juureskimara
Pekin Railin porkkanoista ja lantuista**

**Komppa-Seppälän hunajalla silattu
vuolukermahyydyke, Uusi-Yijälän
puutarhan luomumarjoja ja
murea pikkuleipä isoäidin tapaan
Hirvelän tilan talkkunoista**

Kahvi,tee

Gaala

KESKI-SUOMEN
MAASEUTU

2.11.2012 Ilmola, Järvi

Keski-Suomen III Maaseutugaala

**Maailman lausuaan palkitaan maaseutuyrittäjät
ja -toimijoita sekä julkaistetaan
Keski-Suomen Vuoden Kylä 2012.
Seurustelu jatkuu illan päättyessä
tanssin merkeissä, solistina Juha Tapio.**

Menu

Alkuruuho

Uusi-Vijälän tilan maahan tuotantokokouskirsi Musta Meriä

Kokkilaustaloisen kyläkirsi –
Manttanen kyläseuran tuottama kummit,
kirska hirsikkiruokasta ja
Pöytämaan maikurruutit

Eläin saaristolaisleipä ja Valian voita

Kalkkaleena pöyhötetty hirsufiletti ruokaturvan soijalla,
tanssin riisikakusta,
maustetun illan koruutettu Marissaan peruna
Vä-Tilasin tilalla,
ja maikurru Pöytä-Riisin perinteinen ja laadukas

Korppu-tyyppinen hanojalla olluksi voita olonkypsyys,
Uusi-Vijälän puutarha luomunruoka ja
maahan pöyhötetty leikkilinä saapaa hirsuilla tilan pöyhötystä

Kokki, too

AIKATAULUTUS MAASEUTUGAALA		HIMOSAREENA						Liite 6 1	
KLO	MENU/KEITTIÖ	JUONTAJA/OHJELMA	TARJOILIJAT/SALI	KUVAAJAT	ÄÄNIMIES	VALOT	TYKKI		
17:30	ESILLELÄITTOPISTEET KUNNOSSA: ALKURUOKIEN JA JÄLKIRUOKIEN AREENAN YLÄKERRASSA, PÄÄRUOAN ALAKERRASSA (4 KPL)	HANKKEET ESITÄYTYVÄT ETEISALUSSA, YRITYKSET SALIN PUOLELLA	Vieraiden vastaanotto, Ely-keskuksen henkilökunta	KUVAVA VALMISTELUSTA	TAUSTAMUSIKKI	YLEISVALAISTUS	TAUSTAKUVA		
18:45	ALKUMALJAT	VÄKI SIIRTYY PÖYTIIN	Vieraiden opastusta salin, juontaja Alkumaljat tarjoaan, valkoviinin kaato aloitetaan, kun pöydät täyttyvät. Huom! Keskeytetään klo 19.-19.10. ja jatkuu menun esittelyn alkaessa klo 19.10	HENKILÖKUNNASTA, HAASTATTELU	PRO RUOKAKULTTUURIIN KESKI-SUOMEN RUOKAKETJUN IMAGOVIDEO - pyörii nonstop, kunnes juonto alkaa	YLEISVALAISTUS	TYKKI		
19:00		ALKUSANAT/Ritva Oksanen			PÄÄMIKKI/RITVA	KOHDEVALO			
19:05		TERVETULOA/Keski-Suomen ELY-keskuksen Maaseutu ja energia -yksikön päällikkö Iida Mehto-Hämäläinen			PUHUJAPÖNTTÖ	KOHDEVALO			
19:10	ALKURUOKA NOUSEE	MEUNIN ESITTELY/K-S keittiömestari ry:n puheenjohtaja Timo Rasinaho		KUVAA ALKURUOASTA (RUOKA-ANNOKSISTA, ESILLEPANOSTA)	PUHUJAPÖNTTÖ	KOHDEVALO			
19:30		JUONTAJAN OHJELMAA, kun lautaset on kerätty			PÄÄMIKKI/RITVA	KOHDEVALO			
19:45	PÄÄRUOKA NOUSEE; joko neljästä pisteestä, liha leikataan salissa	JUONTAJAN OHJELMAA		KUVAA JUHLASTA	PÄÄMIKKI/RITVA	KOHDEVALO			
20:05	PÄÄRUOKA KAIKILLA	JUONTAJA ESITTELEE PALKITTAVAT (muistilista ritvalle) palkitseminen		KUVAA PÄÄRUOASTA	TAUSTAMUSIKKIA	YLEISVALAISTUS			
20:30	PÄÄRUOKA SYÖTY	PALKITSEMINEN, PALKITTAVIEN KIITOS (Ella Partanen, palvelumik-hankkeesta)			PÄÄMIKKI/RITVA				
20:45					ESITTELYVIDEOT	KOHDEVALO	ESITTELYVIDEOT		
21:30	JÄLKIRUOKA NOUSEE			KUVAA JÄLKIRUOASTA		YLEISVALAISTUS			
21:50 - 22:00	Sali- ja keittiöhenkilökunta valmiina marssimaan jonossa kiittämään Areenalle	JUONTAJA ESIINTYY jonka jälkeen HENKILÖKUNNAN KIITTÄMINEN - KIITOSPUHE TUJJA SINISALO, kylän Kattaus-Jyväskylän ruokapalvelum liikelaitosjohtaja	Sali- ja keittiöhenkilökunta valmiina marssimaan jonossa Pekka Vuoren johdolla kuuntelemaan kiitospuhe Areenalle			YLEISVALO/KOHDEVALO			
22:00	KAHVI TARJOLLA BAAREISSA	PÖYTIEN KASAUS	Kaikki astiat pois pöydistä	JUHLAVIERAIDEN HAASTATTELUJA	TAUSTAMUSIKKIA	YLEISVALO			KIITOS-DIA
23:00		KORISTEIDEN POISTO	Koristeet pois pöydistä						
0:00		AREENA AVAUTUU YLEISÖLLE	Pöytien siirto pois						
		JUHA TAPIO ESIINTYY							

RITVAN KÄSIOHJELMA:

YLEISÖN PAIMENTAMISTA SALIIN

1. ALKUSANAT :

- Toivotetaan Keski-suomalaiset Maaseudun yrittäjät, toimijat, ystävät ja yhteistyökumppanit Keski-Suomen kolmanteen maaseutugaalaan
- Vapaa sana: saatko jotain tuosta kekri-tekstistä tähän kohtaan omien sanojesi lisäksi?
- Kerrottava juhlien taltiointista ja kerrotaan että matkapuhelimet aiheuttavat häiriöitä taltiointiin
- Kooste illasta taltioidaan maaseutuverkoston sivuille sekä se esitetään TV Jyväskylän Monimuotoinen maaseutu-sarjassa
- Tervetulopuheen tulee pitämään Keski-Suomen ELY-keskuksesta päällikkö Ulla Mehto-Hämäläinen

2. PUHEEN JA MALJOJEN KOHOTUKSEN JÄLKEEN JUONTO

- Illan menun esittelee Keski-Suomen keittiömestarit ry:n puheenjohtaja Timo Rasinaho

ALKURUOKA SYÖDÄÄN

3. RITVAN OHJELMAA ENNEN PÄÄRUOKAA, NOIN 20 MIN (alkuruokalautaset kerätty pois pääpöydästä)

PÄÄRUOKA KLO 20:00

4. RITVA LAVALLE N. 20:45 (pääruoka syöty)

- Palkitseminen alkaa
- Palkinnot tulee jakamaan Maakunnan yhteistyöryhmän edustajat Ulla Mehto-Hämäläinen ja Vesa Laitinen

5. ENSIMMÄINEN PALKITTAVA

- Palkittavan esittely ja palkitsemisperusteet

Wanhat Wehkeet/Karstula

Perusteena:

1. palvelujen ja yrittäjyyden kehittämisestä maaseudulla
2. elämänlaadun ja elinvoimaisuuden parantamisesta

- Kunniakirjan tulevat noutamaan Jari Lasonen ja Merja Välilehto

- VIDEO

KUNNIAKIRJAN JA KUKKIEN LUOVUTUS

6. TOINEN PALKITTAVA

- Palkittavan esittely ja palkitsemisperusteet

Alajärven yhtenäinen suojavaöhyke/Saarijärvi

Perusteena:

- ympäristöteosta Alajärven tilan parantamiseksi
- viljelijöiden aktiivisuudesta sekä yhteistyökyvystä vesiensuojelussa.
- Kunniakirjan tulevat noutamaan Eero Hetemäki, Toni Haapakoski ja Heikki Hiironen (Matti Iso-Ahola ei päässyt paikalle)

VIDEO

KUNNIAKIRJAN JA KUKKIEN LUOVUTUS

7. KOLMAS PALKITTAVA

- Palkittavan esittely ja palkitsemisperusteet

Pohjosahon tila/Laukaa

Perusteena:

- määrätietoista ja taloudellisesti järkevästä sianlihantuotannon kehittämisestä
- uraauurtavasta toiminnasta kotiteurastamon ja lähiruoan kehittämisessä
 - Kunniakirjan tulevat noutamaan Anja ja Pekka Kauppinen

VIDEO

KUNNIAKIRJAN JA KUKKIEN LUOVUTUS

8. NELJÄS PALKITTAVA

- Palkittavan esittely ja palkitsemisperusteet

Palvelumix-hanke/JAMK

Perusteena:

- maaseudun pienyrittäjyyden edellytysten kehittämistä kotipalvelualla
- kotipalvelualan arvostuksen parantaminen

Hankkeessa on tuotettu mm. asiakirjamallit sopimuksille ja asiakaspalautteelle, työmäärämitoituksina malliesimerkkejä kotisiivouksen ajankäytöstä, laatukriteerit Keski-Suomen maaseutualueilla toimiville kotityöpalveluyrittäjille ja palvelutuotekuvauksia.

- Kunniakirjan tulee noutamaan Eila Partanen

VIDEO

KUNNIAKIRJAN JA KUKKIEN LUOVUTUS

9. PALKITTAVIEN YHTEISEN KIITOSPUHEEN PITÄÄ

Eila Partanen PalveluMix-hankkeesta

Palkittavat ja palkintojen luovuttajat pois lavalta.....

10. VUODEN KYLÄ 2012 JULKISTAMINEN

Perustelut vuoden kylän 2012 valinnalle

TÄMÄ TARKENTUU IHMISTEN JA JÄRJESTYKSEN OSALTA HUOMENNA

11. RITVA ESIINTYY N. 10 MIN

JÄLKIRUOKA (kun pääpöytä on syönyt)

12. KIITOSPUHEEN TULEE PITÄMÄÄN

Tuija Sinisalo, Jyväskylän ruokapalvelusta

(Tuija pyytää puheen aluksi henkilökunnan lavalle)

13. RITVA PYYTÄÄ JUHLAVIERAITA SIIRTYMÄÄN NAUTTIMAAN KAHVIA BAARIIN SIKSI AIKAA ETTÄ PÖYDÄT SAADAAN SIIRRETTYÄ POIS

ILTAA TULLAAN JATKAMAAN TANSSIN MERKEISSÄ

Maaseudun kehittäjille tunnustusta

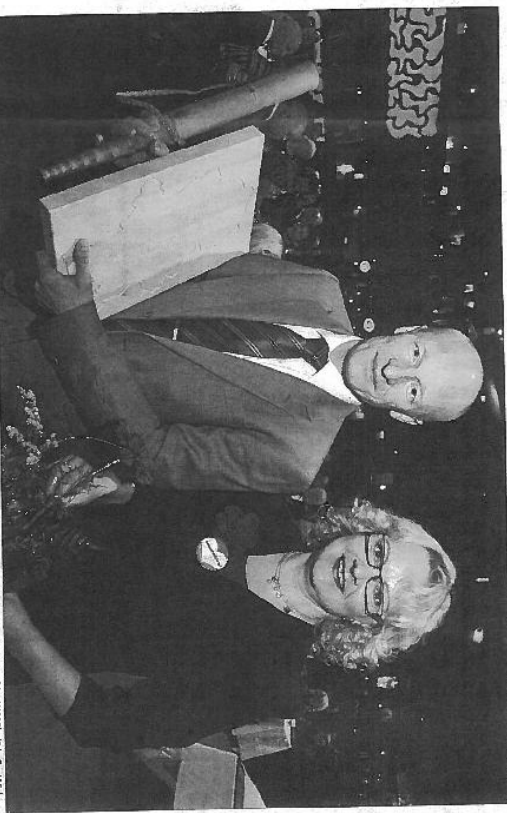
Keskä-Suomen kolmas maaseudun kehittäjäpalkinto jaettiin kesäkuun 21. päivänä 2012. Palkinnon saajiksi valittiin Maaseudun kehittäjäseuran jäsenet, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Maaseudun kehittäjäseuran toiminnassa ja ovat edistäneet maaseudun kehittämistä ja elävöittämistä. Palkinnon saajiksi valittiin Maaseudun kehittäjäseuran jäsenet, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Maaseudun kehittäjäseuran toiminnassa ja ovat edistäneet maaseudun kehittämistä ja elävöittämistä.

Saati Kumpulainen
21.11.2012

Maatilayrittäjille tunnustus ympäristöteoista

Keskä-Suomen Maaseudun kehittäjäseuran 21.11. päivänä 2012. Palkinnon saajiksi valittiin Maaseudun kehittäjäseuran jäsenet, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Maaseudun kehittäjäseuran toiminnassa ja ovat edistäneet maaseudun kehittämistä ja elävöittämistä.

Saati Kumpulainen
21.11.2012

Palkinnon saajiksi valittiin Maaseudun kehittäjäseuran jäsenet, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Maaseudun kehittäjäseuran toiminnassa ja ovat edistäneet maaseudun kehittämistä ja elävöittämistä.

Muurasjärvi on Keski-Suomen Vuoden kylä

Juhlaaika: Maaseudun kehittäjäpalkinto aktiivisuudesta ja yrittäjyydestä.

Maaseudun kehittäjäseuran 21.11. päivänä 2012. Palkinnon saajiksi valittiin Maaseudun kehittäjäseuran jäsenet, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Maaseudun kehittäjäseuran toiminnassa ja ovat edistäneet maaseudun kehittämistä ja elävöittämistä.

Yhteisö - uutarina pelletin...
Keskä-Suomen Maaseudun kehittäjäseuran 21.11. päivänä 2012. Palkinnon saajiksi valittiin Maaseudun kehittäjäseuran jäsenet, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Maaseudun kehittäjäseuran toiminnassa ja ovat edistäneet maaseudun kehittämistä ja elävöittämistä.

Viikola - Sammut 12/11-2012

PIHTIPUDAS

Muurasjärvestä Keski-Suomen vuoden kylä 2012

Perinteinen
talkoohenki
on Muuras-
järven
vahvin valtti.

Sami Karppinen

Jämsän HimosAreenalla järjestetyssä Keski-Suomen kolmannessa maaseutugaalassa palkittiin runsas viikko sitten maaseudun kehittäjiä. Tilaisuudessa julkistettiin myös Keski-Suomen vuoden kylä, joka tänä vuonna on Muurasjärven kylä Pihtiputaalla.

MAASEUTUGAALAN järjestivät yhteistyössä Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen Kylät ry., MTK Keski-Suomi, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja ProAgria Keski-Suomi.

Vuoden kylän valinta perustui Keski-Suomen maaseututoimijoiden yhteistyöryhmän esitykseen, josta Keski-Suomen Kylät ry:n hallitus nimesi vuoden kylän.

–Valintaan vaikutti varmasti se, että kylällämme on oikeaa vanhanajan talkoohenkeä sekä aktiivista yhdistystoimintaa, uskoo Muurasjärven asuva Sari Virkkala-Turpeinen.

Valinnan perusteissa painotettiin myös Muurasjärven aktiivista hanke- ja yritystyoimintaa maatalouden ja erikoistuneen tuotannon piirissä.

KAUPAN loppuminen kylätä pari vuotta sitten havahdutti Muurasjärven asukkaat yhteistyöhön palveluiden säilyttämisen puolesta. Aktiivisten ihmisten ansiosta kyläkauppa on nyt jälleen avannut ovensa.

–Kaupalta löytyvät apteekkipalvelut ja bensapumputkin ovat toiminnassa. Tuntuu, että kaupan myötä koko kylä heräsi aivan uuteen eloon, kuvailee Virkkala-Turpeinen.

MUURASJÄRVEN kylätä löytyy myös monipuoliset harrastusmahdollisuudet kaiken ikäisille.

–Tänäkin iltana mennään koululle tanhuamaan, naurahtaa Nuorisoseuran puheenjohtajana toimiva Virkkala-Turpeinen.

